

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผ้าไหมไทยเพื่อการผลิตเสื้อผ้าสตรีมุสลิม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ทบทวนและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความรู้ทั่วไปของไหม
 - 2.1.1 ต้นกำเนิดผ้าไหมไทย
 - 2.1.2 สมบัติของเส้นใยไหม
 - 2.1.3 วิวัฒนาการทอผ้าไหมไทย
- 2.2 เทคนิคการตกแต่งผืนผ้า
 - 2.2.1 การตกแต่งสำเร็จที่ทำเป็นประจำหรือทั่วไป
 - 2.2.2 การตกแต่งสำเร็จเพื่อให้ผ้ามีหน้าที่พิเศษ
- 2.3 การทดสอบสิ่งทอ
 - 2.3.1 ความหมายของมาตรฐาน
 - 2.3.2 ความสำคัญของมาตรฐานต่อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 2.3.3 ระดับมาตรฐาน
 - 2.3.4 ประเภทของมาตรฐาน
 - 2.3.5 ห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน
 - 2.3.6 เครื่องทดสอบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ
 - 2.3.7 เครื่องทดสอบที่เป็นมาตรฐาน
 - 2.3.8 ผู้ปฏิบัติการในห้องทดสอบ
- 2.4 รูปแบบของเสื้อผ้าสตรีมุสลิม
 - 2.4.1 เสื้อผ้าสตรี
 - 2.4.2 เสื้อผ้าบุรุษ
 - 2.4.3 เสื้อผ้าเด็ก
 - 2.4.4 เสื้อผ้าวัยรุ่น
 - 2.4.5 อุปกรณ์ตกแต่งร่างกาย
 - 2.4.6 แฟชั่นของประกรมุสลิมในประเทศของคนระสูงและกลาง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้ทั่วไปของไหม

ไหม (silkworm) เป็นแมลงที่สร้างรังห่อหุ้มตนเองในขณะที่เปลี่ยนสภาพจากตัวหนอนเป็นดักแด้ รังไหมประกอบด้วยเส้นใยธรรมชาติที่มีคุณค่าสูงทางเศรษฐกิจ เพราะนอกจากจะใช้ทำเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและเคหะสิ่งทอต่างๆ แล้ว ยังใช้ประโยชน์ด้านอื่นอีกหลายอย่าง เช่น สกัดสารจากรังไหมเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในเครื่องสำอางและอาหารเพื่อสุขภาพ ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ดักแด้ไหมยังมีคุณค่าทางโภชนาการสูง อุดมด้วยโปรตีนและไขมันประเภทไม่อิ่มตัว สามารถใช้เป็นอาหารทั้งของคนและสัตว์เศรษฐกิจ เป็นต้น ไหมจึงเป็นแมลงที่สำคัญทางเศรษฐกิจของหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยเป็นประเทศสำคัญอันดับต้นๆ ที่มีการเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมมาช้านาน นับตั้งแต่เริ่มมีการตั้งโรงช่างไหมเพื่อการเลี้ยงไหมเป็นอุตสาหกรรมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีความก้าวหน้าพัฒนาเป็นลำดับ จนผ้าไหมไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลกในด้านความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ นับเป็นสิ่งทอหลักที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ การเลี้ยงไหมนอกจากจะทำให้เกษตรกรมีอาชีพ สร้างรายได้สำหรับดำรงชีวิต ยังทำให้เกษตรกรอยู่ในพื้นที่ ไม่ละถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น มีโอกาสในการสร้างครอบครัวที่มั่นคง เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีงามของคนในชุมชน เพื่อการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ไหมยังช่วยสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอและการสร้างผลิตภัณฑ์จากไหม

ไหมที่เลี้ยงกันมากที่สุดคือ ไหมหม่อน (Mulberry silkworm) ซึ่งกินใบหม่อนเป็นอาหาร การเลี้ยงไหมหม่อนเป็นอาชีพที่สำคัญของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ซึ่งได้สืบสานวัฒนธรรมนี้ต่อเนื่องกันมาหลายร้อยปี เสริมสร้างภูมิปัญญาและความภาคภูมิใจให้กับเกษตรกรมาช้านาน แต่ไหมที่ให้เส้นใยยังมีอีกหลายชนิด เช่น ไหมอิตาลี ไหมมุก้าและไหมทาชาร์ ซึ่งจัดเป็น Non-mulberry silkworm หรือ wild silkworm โดยไหมอิตาลีเป็น non-mulberry silkworm เพียงชนิดเดียวที่มนุษย์สามารถเลี้ยงได้ครบวงจรชีวิตเช่นเดียวกับไหมหม่อน ประเทศไทยมีการเลี้ยงไหมอิตาลีบ้างแต่ไม่แพร่หลายเท่าไหมหม่อน ไหมอิตาลีกินใบละหุ่งและใบมันสำปะหลังเป็นอาหาร จากการที่ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากถึง 7 ล้านไร่ และคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นจากการส่งเสริมการใช้มันสำปะหลังเป็นพืชพลังงานทดแทน การเลี้ยงไหมอิตาลีด้วยใบมันสำปะหลังจึงเป็นอาชีพเสริมทางเลือกที่มีศักยภาพสูงสำหรับชาวไร่มันสำปะหลัง

ในปัจจุบันการเลี้ยงไหมในประเทศไทย มีปริมาณลดน้อยลงอย่างน่าใจหาย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง ที่สำคัญ คือ การแข่งขันกันทางการตลาด โดยประเทศเพื่อนบ้านสามารถผลิตไหมได้ในราคาที่ถูกลง นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการประกอบอาชีพของคนไทย ลูกหลานของเกษตรกรรุ่นใหม่หันไปทำงานในภาคอุตสาหกรรม ละเลยอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ไหมสายพันธุ์ไทยแท้ที่กล่าวกันว่าสามารถผลิตเส้นใยไหมที่งดงามที่สุดในโลก กำลังอยู่ในภาวะวิกฤตเมื่อไม่มีผู้เลี้ยงดำรงสายพันธุ์ ภูมิปัญญาของเกษตรกรไทยที่ช่วยรังสรรค์ผ้าไหมไทยที่ถักทอแบบต่างๆ และสร้างลวดลายได้หลากหลายที่น่าชื่อเสียงมาให้ประเทศอย่างมากมาย อาจไม่มีผู้สานงานต่อ ประเทศไทยอาจเสียความเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอจากไหมในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งจะทำให้สูญเสียรายได้เข้าประเทศอย่างมากในแต่ละปี สิ่งที่สำคัญ คือ

ศาสตร์และศิลปะของแผ่นดินทางด้านนี้มีคุณค่ายิ่งที่ต้องอนุรักษ์ไว้คู่แผ่นดินตลอดไป อันเป็นพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้ทรงพระเมตตาสนับสนุนและส่งเสริมการเลี้ยงไหมมาโดยตลอด และทรงทำให้ประชาชนชาวไทยได้เกิดความรู้สึกหวงแหนและช่วยกันพัฒนาและดำรงรักษาไว้ให้ลูกหลานสืบต่อไป (ภาลินี เมืองช้าง, 2555)

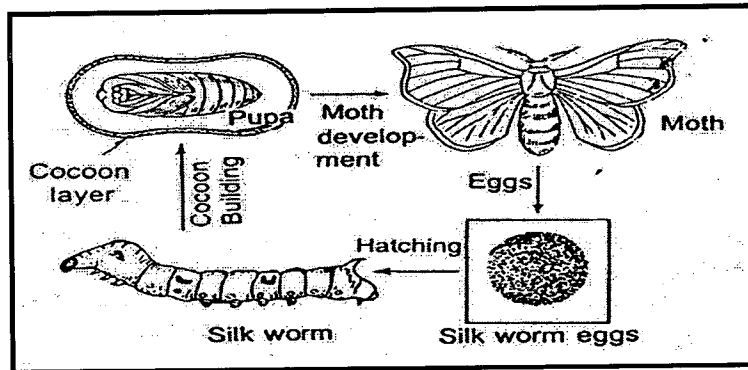
2.1.1 ต้นกำเนิดผ้าไหมไทย

ผ้าไหมไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมการแต่งกายที่สืบสานกันมากกว่า 3,000 ปี มาแล้ว โดยมีแหล่งสำคัญอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ขยายไปยังภาคเหนือตอนบน จนปัจจุบันได้แพร่กระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศซึ่งมีความแตกต่างกัน ในลวดลายตามเชิงความคิดและวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงฟื้นฟูไหมไทย วัสดุธรรมชาติที่ทรงคุณค่าทางเศรษฐกิจ คงไม่มีสิ่งใดเทียบเท่าเส้นใยไหมที่ทำให้ได้สิ่งทอที่สวยงาม ดังเช่นผ้าไหมไทยที่มีความงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จนมีชื่อเสียงลือไปทั่วโลก การผลิตไหมในประเทศไทย ได้เริ่มพัฒนาขึ้น เมื่อรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นยุคแห่งการฟื้นฟูส่งเสริมและพัฒนาการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม สาวไหม และทอผ้าไหม จนปัจจุบันการผลิตไหมในประเทศไทยเป็นการสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับประชากร

การเลี้ยงไหมและทอผ้าในภาคอีสาน จากสารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2360 ปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ขุนนางชาวเวียงจันทน์ชื่อนายแลเป็นหัวหน้านำชาวลาวข้ามโขงมาตั้งหลักแหล่งที่บ้านเนินอ้อม (เมืองชัยภูมิ) นายแลและพวกมีความชำนาญในการเลี้ยงไหม สาวไหม และทอผ้าไหม ต่อมาได้เอาใจออกห่างจากนครเวียงจันทน์และหันมาสวามิภักดิ์ต่อไทยในสมัยพระบาท สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) นายแลได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองชัยภูมิแต่ได้ถึงแก่กรรมก่อนจะสร้างเมืองเสร็จ ชาวเมือง จึงปลูก ศาลขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่นายแลผู้บุกเบิกสิ่งทอไทย ศาลนี้มีชื่อว่า "ศาลเจ้าพ่อพระยาแล" จึงเป็นที่เข้าใจว่าการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมได้แพร่หลายไปทั่วภาคอีสานของไทยตั้งแต่นั้นมา

ในสภาพสังคมเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม หน้าที่ของสตรีชาวอีสานแสดงให้เห็นวิถีชีวิตและโลกทัศน์ของหญิงกล่าวคือ ผู้หญิงต้องเรียนรู้ และฝึกหัดการทอผ้ามาตั้งแต่เด็กพัฒนาฝีมือความสามารถในวัยสาว เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับพิธีแต่งงานตามค่านิยมของคนอีสาน จนวัยผู้ใหญ่มีครอบครัว และวัยชรา ก็กลายมาเป็นผู้ถ่ายทอดทักษะฝีมือ รวมทั้งการอบรมสั่งสอน การทอผ้าให้กับลูกหลาน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนั้นมีมา ตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 2 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2444 ในสมัยรัชกาลที่ 5 จึงมีแนวคิดที่จะส่งเสริมการเลี้ยงไหมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทอผ้าไหม ส่งเป็นสินค้าออก และอาจกล่าวได้ว่า งานพัฒนาการเกษตรอย่างมีวิชาการเริ่มต้นด้วยกรมช่างไหม ซึ่งตั้งขึ้นในกระทรวง เกษตรธิการ (คนมันบมีแพนนะครับ, 2552)

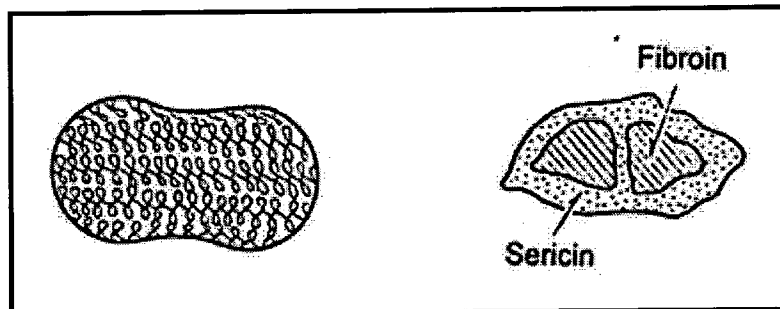
เส้นไหมไหมได้จากการผลิตของหนอนไหม ซึ่งมีวงจรชีวิต (Life cycle) สามารถแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะวางไข่ ระยะตัวหนอน ระยะดักแด้ และระยะผีเสื้อ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงวงจรชีวิตไหม
ที่มา: Akira Nakamura, 2000

การเลี้ยงไหมแบบ Sericulture เป็นวิทยาศาสตร์การเพาะเลี้ยงไหมให้ได้เส้นไหมที่มีคุณภาพของประตญี่ปุ่นที่นำมาใช้ในประเทศไทย พันธุ์ไหมที่นิยมเลี้ยง คือพันธุ์ Bombye mori ไหมเส้นใยยาวจะมีคุณภาพและราคาสูงกว่าใยสั้น

ไหมเป็นเส้นใยโปรตีนธรรมชาติชนิดเดียวที่จัดว่าเป็นใยยาว ในเส้นใยประกอบด้วยโปรตีนชนิดที่เรียกว่า ไฟโบรอิน (Fibroin) ประมาณ 75 - 80 เปอร์เซ็นต์และโปรตีนชนิดที่เรียกว่า เซริซิน (Serisin) ประมาณ 20-25 เปอร์เซ็นต์ เมื่อมองทางภาคตัดขวางของเส้นไหมดิบ โปรตีนเซริซินมีลักษณะเป็นกาวเหนียวและห่อหุ้มโปรตีนไฟโบรอินทั้งสองเส้นให้ยึดเกาะกันไว้ ดังภาพที่ 2.2

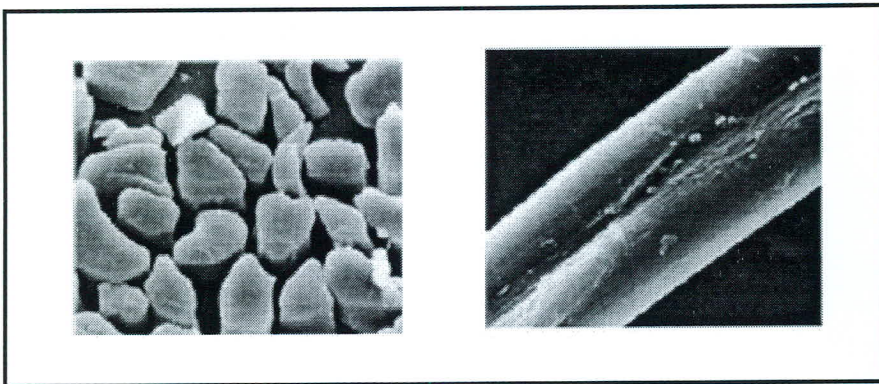

ภาพที่ 2.2 ภาพแสดงลักษณะของรังไหมและรูปทรงภาคตัดขวางของไหมดิบ
ที่มา: Akira Nakamura, 2000

ก่อนที่จะนำเส้นใยไหมไปใช้ผลิตเส้นด้ายและผืนผ้านั้นต้องทำการลอกกาวยไหมหรือ โพรตีนเซรีซิน (Degumming) ออกก่อน เพื่อให้ได้เส้นใยมีความอ่อนนุ่มสามารถทำการตกแต่งย้อมสีได้ง่ายและสวยงาม

2.1.2 สมบัติของเส้นใยไหม

เส้นใยไหมมีความเงามันและมีสีขาว สีครีม สีเหลืองจนถึงน้ำตาลอ่อนขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ เมื่อส่องผ่านกล้องจุลทรรศน์มีลักษณะตามภาคตัดขวางเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมมน ผิววนอกเรียบตลอดความยาวของเส้นใย มีเส้นผ่านศูนย์กลางกว้าง 9-11 ไมครอน ซึ่งเป็นเส้นใยที่เล็กที่สุดในบรรดาเส้นใยจากธรรมชาติ และจัดเป็นเส้นใยยาวโดยมีความยาวตั้งแต่ 300-1,000 เมตร และอาจยาวได้ถึง 3,000 เมตร ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ลักษณะภาคตัดขวางและตามยาวของเส้นใยไหม

เส้นใยไหมมีความแข็งแรงสูง มีค่าความเหนียวอยู่ที่ 2.8 – 5.2 (g/den) แต่ความแข็งแรงจะลดลงประมาณ 20% เมื่อเปียกน้ำ เส้นใยยืดหยุ่นดียืดได้ประมาณ 20% ของความยาวเดิม มีความสามารถในการดูดซึมความชื้นประมาณ 11% เส้นใยไหมไม่ทนต่อต่างเข้มข้น ส่วนต่างที่มีความเข้มข้นเจือจาง เช่น สบู่ บอแรกซ์ และแอมโมเนีย ไม่เป็นอันตรายต่อไหมหากไม่สัมผัสเป็นเวลานานใยไหมไม่ทนต่อกรดของโลหะชนิดเข้มข้น น้ำยาซักแห้งและสารลบรอยเปื้อนที่ใช้ตามบ้านเรือนไม่เป็นอันตรายต่อผ้าไหม เส้นใยไม่ทนต่อสารฟอกขาวที่เป็นสารออกซิไดส์ซึ่ง เมื่อถูกอุณหภูมิสูงกว่า 175 °C เส้นใยจะสลายตัวทันที เส้นใยจะมีค่าความแข็งแรงลดลงเมื่อโดนแสงแดดเป็นเวลานาน นอกจากนี้เส้นใยสามารถทนต่อเชื้อราและแบคทีเรียได้ดี แต่ไม่ทนทานต่อมอดและแมลงต่างๆ ซึ่งมักชอบกัดกินผ้าไหมเนื่องจากเป็นเส้นใยโปรตีน

การใช้ประโยชน์ ใยไหมจัดว่าเป็นราชินีของเส้นใย เนื่องจากมีเงามันและสวยงามให้ผิวสัมผัสที่เรียบและอ่อนนุ่ม ดูดความชื้นได้ดี เมื่อสวมใส่เสื้อผ้าจากใยไหมจะให้ความสบายทั้งในอากาศร้อน ชื้นหรือหนาวเย็น ผ้าไหมมีราคาแพงเหมาะสำหรับแพชั่นชั้นสูง การใช้ประโยชน์จะนำไปทอหรือถักเป็นผืนผ้า เช่น เสื้อผ้า ผ้าพันคอ หรือเครื่องประดับตกแต่งบ้าน เฟอร์นิเจอร์ ผ้าคลุมเตียง เป็นต้น

2.1.3 วิวัฒนาการทอผ้าไหมไทย

ไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดมาใช้อธิบายเรื่องจุดกำเนิดของการทอผ้าในประเทศไทยก็ตาม แต่ก็อาจจะกล่าวได้ว่า การทอผ้าเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่งที่มนุษย์ในสมัยโบราณที่อาศัยอยู่ในดินแดนนี้รู้จัก ทำขึ้นตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ใช้งานได้นาน เป็นที่นิยมกันแพร่หลายต่อไป เกษตรกรก็จะยึดเป็นอาชีพที่มั่นคง ตลอดจนถึงชื่อเสียงของผ้าไหมไทยนั้นก็ยั่งยืนยง คู่ชาติสืบไป (กรมศิลปากร, 2555)

ภาพที่ 2.4 การทอผ้าไหมไทย

ที่มา: <http://www.thaigoodview.com>, 2554

คุณสมบัติอันมีค่าของผ้าไหมไทย ที่มีชื่อขจรขจายไปสู่ทุกภูมิภาคของโลก (จากการมอง) มีสองลักษณะคือ

1. การมองในลักษณะภายนอก คือผ้าไหมไทยนั้น เมื่อมองแล้วจะมีความงามเป็นประกาย มีความตริ้งใจ และทำให้หลงใหลในสีสันอันงดงาม และคุณภูมิจานเมื่อใครได้สวมใส่ผ้าไหมไทย จะแสดงถึงความมีรสนิยมสูง

2. การมองในลักษณะของการได้สวมใส่หรือสัมผัส เมื่อได้สวมใส่ผ้าไหมแล้วทำให้เกิดความสุขและความภูมิใจ คุณสมบัติที่เบาตัวของผ้าไหม ทำให้มีความรู้สึกสบาย

ผ้าไหมไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นราชินีของเส้นใยทั้งหมดที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ผ้าไหมหรือผลิตภัณฑ์จากไหมนั้นบอบบาง จึงต้องปฏิบัติรักษาอย่างพิถีพิถันอย่างน้อยทุกคนก็ทราบดีอยู่แล้วว่า คุณสมบัติต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติรักษา เคลื่อนย้ายอย่างระมัดระวัง ความสุข ความเบาสบาย ความภูมิใจ จะไม่เกิดขึ้นเลย ถ้าเราจะไม่ทำการรักษาคุณภาพอันดีเลิศของผลิตภัณฑ์ จากไหมทุกชนิดให้อยู่ในสภาพที่น่าหยิบ น่าเป็นเจ้าของและน่าสวมใส่ (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2555)

ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ทอจากเส้นไหมซึ่งเป็นใยธรรมชาติที่แข็งแรงที่สุด มีความมันวาว ดูแล้วสวยงามแตกต่างจากผ้าที่ทอด้วยเส้นใยชนิดอื่น และเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศ ไทย และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเพราะ ประเทศไทยส่งออกผ้าไหมมูลค่าปีละประมาณ 500 ล้านบาท (ตารางที่ 4) ซึ่งคิดเป็น 40 % ของปริมาณผ้าไหมที่ผลิต ส่วนอีก 60% ของผ้าไหมไทยจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปในประเทศ ซึ่งคิดเป็นมูลค่ารวม 8000 - 1,000 ล้านบาท จากการสำรวจพบว่า มีโรงงานทอผ้าไหมขนาดใหญ่ และขนาดเล็กจำนวน ประมาณ 70 โรง และมีจำนวนร้านค้าผ้าไหมภายในประเทศมากกว่า 500 แห่ง การผลิตผ้าไหมไทยเป็นการแสดงออกถึงศิลปะพื้นบ้าน และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผ้าไหมที่ทอในแต่ละภูมิภาคจะมีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ทำให้ผ้าไหมไทยมีความหลากหลายในตัวเอง ทั้งทางด้านกรรมวิธีการ ทอ ลวดลาย และรูปแบบของผ้าซึ่งเอกลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้ สามารถใช้เป็นตัวกำหนดถึงแหล่งของการ ผลิตได้ ประเภทของผ้าไหมที่ทอพื้นบ้าน ถ้าหากแบ่งตามกรรมวิธีการทอสามารถแบ่งได้ดังนี้ เป็นผ้า ลายที่ทอลายขัดโดยใช้เส้นยืน และเส้นพุ่งธรรมดาตลอดกันทั้งผืน ผ้าที่ออกมาจะเป็นผ้าสีพื้นเรียบ ไม่มีลายโดยใช้เส้นยืนและเส้นพุ่งเป็นสีเดียวกันหรือใช้สีต่างกันได้ เป็นผ้าที่นิยมใช้กันทั่วไป ซึ่งผ้าไหม ไทยที่ส่งออกต่างประเทศ คณะกรรมการส่งเสริมสินค้าไหมไทยได้กำหนดมาตรฐาน โดยแบ่งผ้าไหม เป็น 6 ชนิด คือ

1. ผ้าไหมไทยชนิดบางมาก (Light Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 40 เดนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 34 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (85 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และต้องมี น้ำหนักตั้งแต่ 59 กรัม ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 95 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (50 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 80 กรัมต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา)
2. ผ้าไหมไทยชนิดบาง (Medium Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 80 เดนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้น ต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (80 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และต้อง มีน้ำหนักเกิน 95 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 143 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (80 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 120 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา)
3. ผ้าไหมไทยชนิดหนา (Heavy Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 80 เดนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้น ต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (80 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และต้องมี น้ำหนักเกิน 143 กรัมขึ้นไปแต่ไม่เกิน 179 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (120 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 180-190 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา)
4. ผ้าไหมไทยชนิดหนามาก (Extra Heavy Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ ต่ำกว่า 80 เดนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 32 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (80 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และ ต้องมีน้ำหนักเกิน 179 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 275 กรัมต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (150 กรัมขึ้นไป แต่ไม่ เกิน 230 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา)
5. ผ้าไหมไทยชนิดหนาพิเศษ (Drapery Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำ กว่า 120 เดนเยอร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 24 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (60 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และ ต้องมีน้ำหนักเกิน 179 กรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 275 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (150 กรัมขึ้นไป แต่ไม่ เกิน 230 กรัม ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา)

6. ผ้าไหมไทยชนิดหนามากพิเศษ (Upholstery Weight) ต้องทอด้วยไหมยืนที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า 160 เดนเยอร์จำนวนไม่น้อยกว่า 8 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร (20 เส้นต่อระยะหนึ่งนิ้ว) และต้องมีน้ำหนักเกิน 239 กรัมขึ้นไป ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางเมตร (200 กรัมขึ้นไป ต่อเนื้อที่หนึ่งตารางหลา) (สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย, 2555)

2.2 เทคนิคการตกแต่งผืนผ้า

การตกแต่งสำเร็จสิ่งทอ หมายถึงการกระทำโดยวิธีการใดๆ กับเส้นใย เส้นด้าย หรือผ้า ก่อนหรือหลังการผลิตเป็นผืนเพื่อเปลี่ยนลักษณะที่เห็นและสัมผัสให้ดีขึ้น และเพิ่มสมบัติที่ดีในด้านต่างเพื่อให้เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ต่อไป ผ้าที่ผลิตออกมาแล้วแต่ยังไม่ผ่านการตกแต่งใดๆ เลยเรียกว่า ผ้าดิบ (Geiger goods or Gray goods) ซึ่งจะได้รับการตกแต่งโดยวิธีการต่างๆ การตกแต่งสำเร็จแบ่งออกได้เป็น 2 แบบคือ

2.2.1 การตกแต่งสำเร็จที่ทำเป็นประจำหรือทั่วไป (Routine or General Finishes)

เป็นการตกแต่งที่ต้องทำในขั้นตอนผลิตผ้า จะมีวิธีการต่างๆ หลายวิธี ลำดับของการใช้วิธีการตกแต่งๆ นั้นจะต่างกันไปแล้วแต่ชนิดผ้า วิธีการตกแต่งที่ต้องทำเป็นประจำจะใช้วิธีการกล (Mechanical finishes) หรือวิธีการทางเคมี (Chemical finishes) การตกแต่งสำเร็จโดยวิธีการเป็นการตกแต่งโดยใช้แรงกด อัด รีด ตึง หรือใช้ความร้อนกระทำต่อผ้าเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่ผู้ผลิตต้องการจะให้เกิดผลอย่างไร ซึ่งทำได้หลายวิธี

2.2.1.1 การตกแต่งสำเร็จโดยวิธีการกล

- 1) วิธีการตกแต่งให้ผิวเรียบมันและให้สัมผัสที่ดี ทำได้โดยวิธีการต่างๆ
 - การรีด (Calendaring or Pressing) เป็นวิธีการรีดผ้าให้เรียบด้วยชุดลูกกลิ้งรีด (Calender) โดยเครื่องจะส่งผ้าเข้าไปในระหว่างชุดลูกกลิ้งขนาดใหญ่ที่วางซ้อนกันหลายลูกระกอบด้วยลูกกลิ้งเหล็กผิวเรียบ
 - การตัดขน (Sheering) การตัดขนทำให้ผิวหนังหน้าเรียบรวมทั้งตัดเพื่อปรับระดับความสูงของผิวหนังหน้าผ้าขน หรือตัดขนให้เกิดเป็นลวดลาย จะทำโดยเครื่องตัดที่มีใบมีดคล้ายเกลียวสว่างหมุนได้รอบตัวผ้าจะถูกส่งเข้าเครื่องเข้าเครื่องและเคลื่อนที่ผ่านใบมีดที่ตัดแล้วผ่านต่อไปที่แปรงซึ่งปิดเศษเส้นใยที่ถูกตัดออก และขณะเดียวกันก็ปิดให้ปลายขนตั้งขึ้นด้วย
 - การเผาขน (Singeing) เป็นการตกแต่งเพื่อทำให้ผิวหนังหน้าผ้าเรียบ โดยการเผาปลายเส้นใยที่โผล่ขึ้นมาจากผืนผ้า ผ้าจะถูกส่งเข้าเครื่องเผาขนในลักษณะเปิดหน้าผ้าตามความกว้างให้ซึ่งตั้งอยู่กับที่ยึดผ้าและจะถูกส่งเข้าไปยังส่วนที่ทำหน้าที่เผาซึ่งอาจจะใช้เปลวไฟหรือแผ่นโลหะร้อนหรือใช้รังสีเผาเส้นใยที่โผล่ออกมาผ้าจะต้องเคลื่อนที่ผ่านด้วยความร้อนพอดีที่ความจะไม่เป็นอันตรายต่อเนื้อผ้า

2) วิธีการตกแต่งเพื่อให้ผ้ามีเนื้อแน่น

- การทูป (Beetling) เป็นการทำให้ผ้าลินินและผ้าฝ้ายเพื่อให้เส้นด้ายเรียบแบน ผ้าจึงมีเนื้อแน่นเป็นมันผิวเรียบ การทูปโดยใช้ก้อนไม้ขนาดใหญ่ทูปลงไปที่ผ้าซึ่งมีมันอยู่กับแกน

และหมุนซ้ำๆ แรงทุบจะถูกกำหนดให้เหมาะสมไม่ถึงกับเป็นอันตรายต่อเส้นด้ายผ้าที่ผ่านการตกแต่งโดยวิธีนี้จะมีจะมีความมันเพิ่มมากขึ้น ผ้าฝ้ายเนื้อหนักจะมีลักษณะคล้ายผ้าลินิน

- การทำให้ผ้ามีเนื้อแน่น (Fulling) เป็นการตกแต่งที่ทำกับผ้าขนแกะหรือผ้าที่ผสมใยขนแกะเพื่อให้มีเนื้อแน่นขึ้นเนื่องด้วยเส้นด้ายเบียดชิดกันมากขึ้นเมื่อผ้าออกมาจากเครื่องทอจะมีเนื้อผ้าโปร่งและกระด้างเพราะเส้นด้ายอยู่ห่างกันการตกแต่งจะทำให้เส้นด้ายเบียดชิดกันโดยการอัดสักหลาด แต่จะต้องควบคุมไม่ให้เบียดอัดแน่นเหมือนผ้าสักหลาด ผ้าจะมีเนื้ออ่อนนุ่ม และไม่หด

3) วิธีการตกแต่งเพื่อให้ผ้าคงขนาดและรูปร่าง

- การดัดยัด (Tentering) ทำโดยใช้เครื่องดึงผ้าให้ยืดตรงได้ขนาดตามต้องการเพื่อให้ด้ายพุ่งขัดสานตั้งฉากกันและกันซึ่งจะทำให้เกรนผ้าตรงในเครื่องดึงผ้าให้ยืดตรงจะมีกรอบดึง (Tenterframe) ซึ่งมีสายโซ่อยู่ที่ข้างกรอบสองด้านระยะระหว่างโซ่ปรับได้ตามความกว้างของผ้า

- การทำให้อยู่ด้วยความร้อน (HeatSetting) การทำให้อยู่ด้วยความร้อนเป็นกระบวนการตกแต่งที่ต้องทำกับผ้าใยประดิษฐ์

- การรีดหด (Compressive shrinkage) วิธีการทำให้ผ้าเรียบและไม่หดตัว ที่ทำได้ง่ายคือทำให้ผ้าเปียกขึ้นจนทั่วแล้วรีดด้วยเตารีดร้อน แต่ก็ทำให้เกิดผลเพียงชั่วคราว วิธีที่ใช้กันมากและได้ผลที่ทำกับผ้าใยเซลลูโลสคือ การรีดกันหด (Compressive shrinkage) ผ้าที่ผ่านกระบวนการแล้วจะหดตัวไม่เกิน 2 % และโดยทั่วไปจะหดตัวกว่า 1 % เสมอ โดยผ้าจะมีชื่อแสดงคุณสมบัตินี้ว่า Sanforized

- แครบปิ้ง (crabbing) เป็นวิธีการทำให้ผ้าขนแกะมีความคงตัวไม่หดโดยผ้าชุบน้ำร้อน และชุบน้ำเย็น แล้วจึงรีดด้วยลูกกลิ้งร้อน

- ดีเคตติ้ง (Decating) เป็นการตกแต่งที่ทำกับผ้าขนแกะเพื่อให้ผ้ามีความอ่อนนุ่ม เป็นมัน และคงตัวโดยวิธีที่คล้ายกับแครบปิ้ง แต่จะใช้อุณหภูมิที่สูงกว่าหรืออาจใช้วิธีอบไอน้ำ โดยซ้อนผ้าระหว่างผ้าห่มสองผืน แล้วนำไปหมุนรอบแกนทรงกระบอกที่มีรูพรุนโดยรอบ จากนั้นจึงอัดไอน้ำร้อนเข้าไปข้างในแกน ไอน้ำจะผ่านรูพรุนและผ้าออกมา การอบด้วยไอน้ำนี้ทำให้ผ้าไหม เรยอนและผ้าใยผสมได้ด้วย

4) วิธีการตกแต่งเพื่อให้ผิวหน้าผ้าเป็นขน ได้แก่วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้

- การตะกุกขนแบบแนบปิ้ง (Napping) การตะกุกขนแบบนี้จะทำกับผ้าสักหรือทอที่ใช้ใยสั้นบิดเกลียวไม่แน่น ทำจากใยฝ้าย เรยอน ขนแกะ หรือใยประดิษฐ์โดยผ้าจะถูกส่งผ่านอุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นทรงกระบอกหมุนได้ ผิววนอกของอุปกรณ์เป็นหนามแหลมซึ่งจะตะกุกให้ปลายเส้นใยเกิดเป็นขนยาวจะได้ผ้าที่นุ่มราบจะมีความมัน ผ้าที่ผ่านการตะกุกขนจะให้ความอบอุ่นเพราะกักเก็บอากาศไว้ได้ดี เช่น ผ้าสำลี (Flannel) ผ้าหนังกลับ (Suede cloth)

- การตะกุกขนแบบกิกกิ้ง (Gigging) เป็นวิธีการตะกุกขนผ้าขนแกะซึ่งถูกชุบน้ำจนเปียก ผิวที่ถูกระกุกจะเกิดขนขึ้นเมื่อแห้งขนจะหดตัวและหยิกงอ เมื่อใช้แปรงปัดขนจะเอนราบในแนวเดียวกัน ทำให้เกิดความมัน ผ้าที่ผ่านการตกแต่งในลักษณะนี้ ได้แก่ ผ้าบรอดคลอท (Broad cloth)

- การทำให้เกิดขนแบบเซนต์ (Sanding) เป็นการทำให้เกิดขนละเอียดสั้น ๆ อ่อนนุ่มที่ผิวหน้าผ้า ทำให้ผ้าดูมีลักษณะคล้ายผ้าหนังกลับ ทำโดยการส่งผ้าผ่านเข้าไปในชุดลูกกลิ้งที่คล้ายกับลูกกลิ้งรีดมัน แต่ลูกกลิ้งลูกหนึ่งจะหุ้มด้วยกระดาษทรายละเอียด เมื่อส่งผ้าที่ทำจากด้ายใยสั้นเข้าไปในระหว่างลูกกลิ้ง กระดาษทรายจะขัดสี จะทำให้เกิดปลายเส้นใยสั้นๆ โพล์ที่ผิวหน้าทำให้ได้ผ้าที่มีลักษณะดังกล่าวแล้ว

- การทำให้เกิดผลแบบแซนดิง (Sanding) เป็นการทำให้เกิดขนละเอียดสั้นๆ อ่อนนุ่มที่ผิวหน้าผ้า ทำให้ผ้าดูมีลักษณะคล้ายผ้าหนังกลับ ทำโดยการส่งผ้าผ่านเข้าไปในชุดลูกกลิ้งที่คล้ายลูกกลิ้งรีดมัน แต่ลูกกลิ้งลูกหนึ่งจะหุ้มด้วยกระดาษทรายละเอียด เมื่อส่งผ้าที่ทำจากด้ายใยสั้นเข้าไปในระหว่างลูกกลิ้ง กระดาษทรายจะขัดสี ทำให้เกิดปลายเส้นใยสั้นๆ โพล์ที่ผิวหน้าทำให้ได้ผ้าที่มีลักษณะดังกล่าวแล้ว

2.2.1.2 การตกแต่งสำเร็จโดยวิธีการทางเคมี

การตกแต่งสำเร็จโดยวิธีการทางเคมีเป็นวิธีที่ใช้สารเคมีตกแต่งสิ่งทอด้วยวิธีต่างๆ ที่เหมาะสม การใช้สารเคมีตกแต่งจะใช้ต่างกัน 3 ลักษณะคือ

1. ตกแต่งด้วยสารละลายที่มีน้ำเป็นตัวทำละลาย วิธีนี้เป็นวิธีที่ใช้กันมานาน และยังคงใช้กันอยู่มาก แต่จะเป็นวิธีที่ใช้น้ำเป็นปริมาณมาก มีผลในแง่ปัญหาน้ำทิ้ง
2. ตกแต่งด้วยสารละลายที่ใช้ตัวทำละลายชนิดอื่นที่ไม่ใช่น้ำ
3. ตกแต่งด้วยสารตกแต่งที่เป็นฟอง (Foam finishing) โดยสารตกแต่งจะอยู่ในสภาพฟองฟูคล้ายฟองสบู่ ใช้กับผ้าที่จะตกแต่งเมื่อฟองอากาศแตก สารตกแต่งจะถูกดูดซับลงไปใยผ้า วิธีนี้ทำให้ลดปริมาณของเหลวที่เป็นตัวทำละลายที่ใช้ในสารตกแต่ง ลดพลังงาน ลดการทิ้งน้ำเสียการตกแต่งโดยวิธีการทางเคมีที่จำเป็นต้องทำในขั้นตอนการผลิตผ้ามีหลายวิธีดังนี้

- การลงแป้ง (Sizing) เป็นการตกแต่งโดยใช้แป้งหรือสารประกอบชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติ คล้ายแป้งทำให้เส้นด้ายหรือผ้าแข็งตัว และจะมีผลเพียงชั่วคราว เมื่อผ้าผ่านการซักสารตกแต่งก็จะหลุดไป การลงแป้งเส้นด้ายจะทำกับด้ายยืนก่อนที่จะนำไปทอเพื่อให้เส้นด้ายแข็งตัว และสามารถทนการเสียดสีที่เกิดขึ้นขณะที่เส้นด้ายเคลื่อนเวลาทอ ส่วนการลงแป้งผืนผ้า นั้นจะต้องนำผ้าไปรีดด้วยลูกกลิ้งร้อน จึงทำให้มีผิวเรียบมัน และแข็งตัว เพิ่มลักษณะที่นำไปใช้ซึ่งมักจะทำกับผ้าที่คุณภาพค่อนข้างต่ำ

- การลอกแป้ง (Desizing) เป็นการทำให้แป้งหลุดจากด้ายยืนของผ้าฝ้ายหรือเรยอน ซึ่งก่อนจะนำเส้นด้ายไปเข้าเครื่องทอได้ผ่านการลงแป้งก่อนเพื่อเพิ่มความแข็งแรง เมื่อทอเป็นผืนผ้าแล้วจะต้องนำไปกำจัดแป้งออก มิฉะนั้นจะทำให้การดูดซึมน้ำของเส้นด้ายยืนและด้ายพุ่งไม่เท่ากัน ทำให้ย้อมสีติดไม่สม่ำเสมอ การลอกแป้งออกทำได้โดยใช้เอนไซม์อไมเลสย่อยแป้งให้เป็นกลูโคส ซึ่งจะละลายน้ำได้ แล้วจึงต้มซักให้สะอาด

- การทำให้สะอาด (Scouring) เป็นวิธีการกำจัดสิ่งสกปรก เช่น ไขมันตามธรรมชาติ น้ำมัน หรือสารหล่อลื่น จากเครื่องทอและสิ่งสกปรกอื่นๆ ที่ติดมากับผ้า การทำความสะอาดจะใช้สารต่างชนิดที่เหมาะสมกับชนิดของเส้นใย

- การเพิ่มน้ำหนัก (Weighting) เป็นการตกแต่งที่ต้องทำกับผ้าไหมเพื่อเพิ่มน้ำหนักซึ่งจะลดลงไป 20%-30% เมื่อถูกกำจัดไขมันธรรมชาติของไหม หรือ Sericin การเพิ่มน้ำหนักให้กับผ้าไหมและใช้เกลือโลหะ Stannous chloride และ Sodium phosphate ตกแต่ง สารทั้งสองจะทำปฏิกิริยาเกิดเป็น Stannous phosphate ซึ่งไม่ละลายน้ำติดอยู่ในเส้นใย การใช้สารตกแต่งต้องไม่เกิน 15% ของน้ำหนักผ้า เพราะถ้าเกินจะเกิดผลเสียต่อผิวสัมผัสความมันและความแข็งแรง

- การทำเมอร์เซอร์ไรส์ (Mercerization) ผู้ที่คิดค้นวิธีการตกแต่งนี้ได้คือ จอห์น เมอร์เซอร์ (John Mercer) เป็นการทำให้ผ้าฝ้ายเพิ่มความเงา ความเหนียว การดูดซึมน้ำ และย้อมสีติดได้ง่าย ทำโดยผ่านผ้าลงในสารละลายโซดาไฟเข้มข้น 20% ที่อุณหภูมิห้องนาน 2 นาที แล้วส่งเข้าเครื่องดัดให้ผ้าตึง ขณะที่เส้นใยโดนดัดจะพองไม่บิดตัว เมื่อดูด้านภาคตัดขวางเส้นใยจะมีลักษณะกลม และแรงดึงจะทำให้โมเลกุลเซลลูโลสเรียงตัวเป็นระเบียบมากขึ้น

- การฟอกขาว (Bleaching) การฟอกขาวจะช่วยให้ผ้ามีสีขาวก่อนที่จะนำไปย้อมสีโดยเฉพาะผ้าที่ต้องการย้อมสีอ่อน สดใส สารฟอกขาวทำหน้าที่โดยจะรับหรือให้อิเล็กตรอนกับโมเลกุลของสารที่ทำให้เกิดสี ทำให้การโคจรของอิเล็กตรอนในโมเลกุลสีเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นเหตุให้โมเลกุลสีหมดคุณสมบัติที่จะทำให้ตามองเห็นสีนั้นได้ แต่จะเห็นเป็นสีขาว สารฟอกขาวจะต้องอยู่ในสภาพอนุพันธ์อิสระจึงจะรับหรือให้อิเล็กตรอนกับโมเลกุลสีได้ ถ้ามีอนุพันธ์อิสระเพิ่มขึ้น ก็จะเกิดปฏิกิริยาฟอกขาวได้รุนแรงมากขึ้น

- การตกแต่งด้วยกรด (Acid finishes) เป็นการตกแต่งที่จะทำเฉพาะกับผ้าใยเซลลูโลส เช่น ผ้าฝ้าย ทำโดยชุบผ้าลงในสารละลายกรดกำมะถันที่มีความเข้มข้นพอดีกับน้ำหนักผ้า ในระยะเวลาสั้นแล้วจึงทำให้เป็นกลางโดยเร็ว กรดจะละลายผิวของเส้นด้ายและส่วนที่ละลายจะเกาะเคลือบผิวของเส้นด้าย ทำให้ผ้ามีลักษณะบางใสและแข็งกว่าผ้าที่ยังไม่ได้ผ่านการตกแต่ง เรียกว่า ผ้าแกวออร์แกนดี (Organdy)

- การทำให้เป็นคาร์บอน (Carbonizing) การตกแต่งวิธีนี้จะทำเพื่อกำจัดสิ่งแปลกปลอม เช่น เศษใบไม้ กิ่งไม้ ที่ติดมากับใยขนสัตว์ และไม่สามารถกำจัดออกไปในขั้นตอนสาวใย วิธีการทำให้เป็นคาร์บอน จะแช่ผ้าลงในสารละลายกรดกำมะถันเจือจางทำให้แห้งแล้วให้ความร้อน กรดและความร้อนจะทำให้เศษพืชกลายเป็นคาร์บอน ซึ่งจะถูกปัดให้หลุดออกไปโดยลูกกลิ้งที่มีผิวเป็นหนามแข็งคล้ายแปรง

2.2.2 การตกแต่งสำเร็จเพื่อให้ผ้ามีหน้าที่พิเศษ

การตกแต่งสำเร็จเพื่อให้ผ้ามีหน้าที่พิเศษเพิ่มขึ้นจากหน้าที่ที่เกิดจากการตกแต่งสำเร็จที่ทำเป็นประจำ ซึ่งวิธีดังกล่าวทำได้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อทำให้เกิดหน้าที่หรือคุณสมบัติของผ้า

2.2.2.1 การทำให้ผ้าให้นุ่ม (Softening finishes) เป็นการทำให้ผ้านุ่มเป็นการตกแต่งสำเร็จทางเคมีที่ให้ผลในด้านต่างๆดังนี้

- เพิ่มความอ่อนนุ่มเป็นการตกแต่งสำเร็จทางเคมีที่ให้ผลในด้านต่างๆดังนี้
- เพิ่มความทนต่อการขัดสีเพราะสารตกแต่งจะทำหน้าที่คล้ายสารหล่อลื่นให้แก่เส้นด้ายขณะเคลื่อนตัว ทำให้ผ้ามีความโค้งงอที่ดี เส้นด้ายเย็บผ้าที่ผ่านการตกแต่งด้วยสารทำให้นุ่ม ก็เพื่อลดการเสียดสีระหว่างผ้ากับเข็มเย็บและเส้นด้ายซึ่งเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว

- มีส่วนทำให้ลดการสะสมประจุไฟฟ้าสถิต

สารทำให้ผ้านุ่ม การทำให้ผ้านุ่มจะทำโดยตกแต่งวัสดุด้วยสารทำให้นุ่ม (Softeners) สารทำให้นุ่มที่ดีจะต้องมีสมบัติดังนี้

- ไม่ทำให้สีย้อมหรือสารตกแต่งอื่นๆ เปลี่ยนแปลงหรือเสียหาย
- ไม่เพิ่มสมบัติดูดความชื้นให้กับผ้าเพราะจะทำให้ผู้ใช้รู้สึกที่ผ้าเปียกชื้น
- ไม่เกิดกลิ่นระหว่างที่ใส่หรือเก็บไว้นาน
- ไม่ทำให้ผิวหนังของผู้ใช้ระคายเคืองหรือแพ้
- ไม่ทำให้ภาชนะหรือเครื่องซักผ้าเสียหาย

ชนิดของสารทำให้นุ่ม สารที่ทำให้ผ้านุ่มที่ใช้ตกแต่งผ้ามีหลายชนิดคือ

- สารทำให้นุ่มประจุลบ (Anionic softeners) เป็นสารตกแต่งที่ไม่เลกุลส่วนที่มีหน้าที่ทำให้ผ้านุ่มเป็นประจุลบ เป็นสารประกอบเอสเทอร์ของน้ำมันที่เติมหมู่ซัลโฟเนต (Sulfonated oil) กับกรดไขมัน มีข้อเสียตรงที่จะเกิดกลิ่นหืนขึ้นได้ง่ายเมื่อเก็บไว้นาน จึงต้องมีการเติมสารต้านการออกซิเดชัน ลงในส่วนผสมของสารตกแต่งเหมาะสำหรับตกแต่งผ้าฝ้าย เรยอน ไหม ใช้สำหรับการตกแต่งผ้าในขั้นตอนการผลิตในอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีจุ่ม อัด (Pad on)

- สารทำให้นุ่มประจุบวก (Cationic softeners) เป็นสารตกแต่งที่ไม่เลกุลส่วนที่มีหน้าที่ทำให้ผ้านุ่มมีประจุบวก สารที่นิยมใช้กันคือ สารควอเทอร์นารีแอมโมเนียม คอมเปนด์ สารชนิดนี้นิยมใช้ทำให้ผ้านุ่มตามบ้านเรือน สารทำให้นุ่มประจุบวกสามารถป้องกันการสะสมประจุไฟฟ้าสถิตได้ด้วย เพราะทำให้เส้นด้ายเคลื่อนตัวได้ด้วยไม่เกิดการขัดสี

- สารทำให้นุ่มไม่มีประจุ (Nonionic softener) เป็นสารตกแต่งที่ใช้กันมากเป็นสารประกอบเอสเทอร์ของกรดปาล์มมิติกหรือ สเตียริกกับโพลิไกลคอล สารพวกนี้ไม่มีประจุไฟฟ้าสถิต ไม่เกิดกลิ่น หรือทำให้สีผ้าเปลี่ยนแปลง

- สารทำให้นุ่มอิมัลชัน (Emulsion type softener) สารตกแต่งชนิดนี้จะเป็นสารทำให้นุ่มชนิดประจุลบหรือประจุลบหรือ ประจุบวก หรือไม่มีประจุ นำไปทำให้เป็นสารอิมัลชันร่วมกับน้ำมัน ไข โพลีเอททีลีน และซิลิโคน สารชนิดนี้จะใช้ตกแต่งร่วมกับ เรซินที่ตกแต่งเพื่อทำให้ผ้าทนยับ จะมีผลทำให้ผ้ามีความแข็งแรงทนต่อการฉีกขาด ขัดสี ได้ด้วย

2.2.2.2 การตกแต่งเพื่อป้องกันการสะสมประจุไฟฟ้าสถิต (Antistatic finishes)

การสะสมประจุไฟฟ้าสถิตบนเส้นใย เส้นด้าย ผืนผ้า เป็นปัญหาสำคัญทั้งในการผลิตและ ขณะใช้ ปัญหาในการผลิตจะเกิดขึ้นกับเส้นด้ายที่อยู่ในเครื่องทอหรือถักเพราะเส้นด้ายมีการเสียดสีกัน ถ้าเป็นเส้นด้ายผลิตจากใยประดิษฐ์ชนิดที่ดูดความชื้นต่ำ หรือดูดไม่ได้เลยก็จะสะสม ประจุไฟฟ้าสถิตไว้ทำให้เส้นด้ายเกาะติดกันซึ่งทำให้ยากต่อการทอหรือถัก ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น แก่ผู้ใช้เสื้อผ้าที่มีการสะสมประจุไฟฟ้าสถิตที่เห็นได้ง่าย

การสะสมประจุไฟฟ้าสถิตเกิดขึ้นได้อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับสมบัติการเป็นตัวนำไฟฟ้าของเส้นใยที่นำมาทำผ้า ตามปรกติผ้าจะมีประจุลบและถ้าไม่ส่งถ่ายอิเล็กตรอนก็จะสะสมอยู่ที่ผ้ามากขึ้น อิเล็กตรอนจะเคลื่อนที่ไปยังร่างกายซึ่งมีความเป็นกลาง ขณะที่มีการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน

จะเกิดประกายไฟ หรือเกิดเป็นเสี้ยนระทุขึ้นการตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันการสะสมประจุไฟฟ้าสถิต จึงจำเป็นต้องทำให้ผิวของเส้นใย เส้นด้ายหรือผ้ามีคุณสมบัติเป็นตัวนำ ทำให้ประจุไฟฟ้าสถิตกระจายตัวไปไม่สะสมอยู่ สารตกแต่งจะช่วยหล่อลื่นเส้นด้ายทำให้ไม่เกิดการเสียดสี และจะเพิ่มความสามารถในการดูดความชื้นไว้รอบๆ เส้นใย เส้นใยธรรมชาติเช่น ฝ้ายไหม ดูดความชื้นได้ดี จึงไม่เกิดปัญหาเช่นเดียวกับใยสังเคราะห์

2.2.2.3 การตกแต่งสำเร็จเพื่อให้ผ้าเรียบ (Wrinkle recovery finishes)

เป็นวิธีการทำให้ผ้าเรียบหรือยับ (crease resistance) จะทำกับผ้าซึ่งยับง่าย คือผ้าใยเซลลูโลส หรือกับผ้าใยผสมฝ้ายโพลีเอสเตอร์ การตกแต่งเพื่อให้เรียบ ทนยับ ง่ายต่อการดูแลรักษา นี้ ได้มีการพัฒนาวิธีการเรื่อยๆ มาปัจจุบันการตกแต่งสำหรับเพื่อให้ผ้าเรียบไม่ยับ ทำได้โดยการตกแต่งผ้าด้วยสารเรซินยึดข้ามโมเลกุล (cross linking resin) โดยสารนี้จะเข้าไปยึดจับระหว่างโมเลกุลตรงบริเวณที่มีการจัดตัวของโมเลกุลไม่เป็นระเบียบ มีที่ว่างระหว่างโมเลกุลมาก (Amorphous) การยึดระหว่างโมเลกุลจะเกิดขึ้นขณะที่ผ้าอยู่ในสภาพเรียบ ไม่ยับ เมื่อผ้าถูกใช้งานถูกแรงพับ กด บิด ขยี้ อย่างไรก็ตาม ผ้าก็ไม่ยับ เพราะสารตกแต่งจะดึงยึดโมเลกุลให้คืนกลับสู่ตำแหน่งเดิมที่ได้รับการตกแต่งและผืนก็ให้อยู่ตัว

2.2.2.4 การตกแต่งสำเร็จเพื่อให้ผ้าคงตัว (Stabilization finishes)

ลักษณะสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของเสื้อผ้าคือการรักษาขนาดรูปร่างไว้ได้คงที่เมื่อถูกใช้งานและผ่านการดูแลรักษา เสื้อผ้าที่ที่สมบัติดังกล่าวจะตัวเย็บจากผ้าที่มีความคงตัวที่ไม่ยืดหรือหดตัวเกินกว่าขนาดที่กำหนดไว้ขณะผลิตผ้า ความคงตัวของผ้าขึ้นอยู่กับสมบัติทางฟิสิกส์และเคมีของเส้นใยหรือเส้นด้ายและลักษณะของโครงสร้างผ้าหาสำคัญที่ทำให้เสื้อผ้าเสียรูปร่าง ก็คือการหดตัวของผ้า ผ้าจะหดตัวได้ใน 3 ลักษณะ

- 1) Relaxation shrinkage
- 2) Progressive shrinkage
- 3) Felting shrinkage

2.2.2.5 การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันการขัดถู (Abrasion resistant finishes)

ความชำรุดเสียหายเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เกิดการขัดถูระหว่างผ้ากับผ้า หรือผ้ากับวัสดุอื่นเช่น ผ้ายับโตะ แก้ว หรือเกิดขัดถูที่เกิดขึ้นที่บริเวณขอบ หรือสันขอบเสื้อผ้าซึ่งจะเสียดสีกับร่างกายหรือวัสดุอื่นๆ ชนิดของเส้นใย ความเหนียวแข็งแรง ความโค้งงอ ความยืดหด นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับลักษณะของเส้นด้ายและโครงสร้างผ้า การทำให้เกิดความทนต่อการขัดถูของผ้าหรือเสื้อผ้านั้นวิธีที่ดีที่สุดคือการเลือกชนิดของเส้นใย

2.2.2.6 การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันการเกิดเม็ดขุย (Anti-pilling finishes)

Pillingคือการเกิดเม็ดขุยเล็กๆติดอยู่ที่ผิวผ้าตรงบริเวณที่ผ้าถูสัมผัสหรือเสียดสีเป็นประจำเม็ดขุยจะเกิดกับผ้าใยสังเคราะห์ได้ง่ายกว่าผ้าใยธรรมชาติเม็ดขุยเกิดจากปลายเส้นใยที่ยื่นโผล่ออกมาจากเนื้อผ้า เมื่อถูปลายจะพันติดกันเป็นเม็ดกลมและมีฝุ่นละอองรวมอยู่ด้วย

การแก้ปัญหาเกิดเม็ดชุยสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

- ลดโอกาสที่จะเกิดเม็ดชุยโดยการเผาขนแปร่งให้ปลายขนหลุดออกหรือการทำให้อยู่ตัวด้วยความร้อน ก็จะลดโอกาสที่เส้นใยจะหลุดไหลออกจากผิวผ้า
- ลดความเหนียวของเส้นใยที่ผลิตผ้าเพราะเมื่อเกิดเม็ดชุยจะถูกขัดถูหลุดออกจากผ้าได้ง่าย
- ผลิตผ้าให้มีโครงสร้างที่ซ้อนหรืออำพรางเม็ดชุยหรือใช้เส้นด้ายพองฟูหรือด้ายโนเวลตีผลิตผ้าเมื่อเกิดเม็ดชุย จะทำให้ดูเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของผ้า
- ใช้น้ำยาทำให้ผ้านุ่มช่วยลดการเกิดเม็ดชุยได้บ้าง
- การตกแต่งด้วยสารเคมีกันหดตัวให้ผ้าขนสัตว์โดยการเคลือบผ้าด้วยสารโพลีเมอร์ป้องกันการเกิดชุยได้ด้วย

2.2.2.7 การตกแต่งสำเร็จเพื่อกันน้ำ (Water proof-water repellent finishes)

ผ้าที่มีคุณสมบัติกันน้ำได้มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่กันน้ำได้ทั้งหมด (water proof) และประเภทที่กันน้ำได้บางส่วน (water repellent) สำหรับผ้าประเภทที่กันน้ำได้ทั้งหมดจะไม่ช่องว่างระหว่างเส้นด้าย ดังนั้นเมื่อเปียก น้ำจึงไม่ซึมผ่านผ้า ส่วนประเภทที่กันน้ำได้บางส่วนจะมีช่องว่างระหว่างเส้นด้ายถึงแม้จะเป็นช่องว่างเล็กๆ เมื่อเปียกน้ำในระยะแรกหรือเปียกไม่มากจะกันน้ำไม่ให้ซึมทะลุได้ แต่ถ้าเปียกหรือถูกน้ำปริมาณมาก น้ำจะซึมแทรกช่องว่างไปได้ ความเปียกชื้นจึงซึมผ่านผ้าประเภทนี้ได้

2.2.2.8 การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันและกำจัดสิ่งสกปรก (Soil / Stain resistant and soil release finishes)

รอยเปื้อนหรือสิ่งสกปรกที่ติดอยู่กับเสื้อผ้าที่ทำจากโพลีเอสเตอร์หรือผ้าใยผสมโพลีเอสเตอร์ หรือผ้าที่แต่งให้เรียบถาวรจะกำจัดออกได้ยากเพราะเนื้อประเภทนี้ดูดความชื้นได้ดี และชอบดูดซับน้ำมัน สิ่งสกปรกที่ติดอยู่กับผ้าซึ่งมักจะเป็นส่วนประกอบ จึงยากแก่การกำจัดออกเพราะเส้นใยผ้ามีสมบัติดูดซับน้ำมันได้ดีและฝุ่นอ่องก็จะยึดติดกับเส้นใยผ้าเนื่องด้วยเส้นใยมีการสะสมประจุไฟฟ้าสถิตไว้ได้มากดังนั้นการซักทำความสะอาดเสื้อผ้าประเภทนี้จึงเป็นปัญหาสำคัญของผู้ใช้เสื้อผ้าอย่างยิ่งแต่เส้นใยที่ไม่ชอบน้ำซึ่งได้แก่ใยสังเคราะห์จะกำจัดรอยเปื้อนออกได้ยากกว่าดังนั้นการตกแต่งเสื้อผ้าที่กำจัดรอยเปื้อนออกได้ยากให้กำจัดรอยเปื้อนออกได้ง่าย จึงมีความสำคัญ มีได้ดังนี้

- ตกแต่งผ้าด้วยสารฟลูออริเนต
- ตกแต่งด้วยสารโพลีเมอร์ที่เป็น Block copolymer

2.2.2.9 การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันแมลง (Moth resistant finishes)

แมลงที่ชอบอาศัยในผ้าส่วนใหญ่เป็นแมลงปีกแข็งแมลงจะกัดกินเสื้อผ้าโดยเฉพาะที่ทำจากโปรตีน เป็นระยะที่แมลงวางไข่และฟักเป็นตัวอ่อนจะกัดกินผ้าเป็นอาหารการตกแต่งเพื่อกันแมลงมี 3 วิธี

1. โดยการใช้ลูกเหม็นวางไว้ตามจุดของมดตู้เสื้อผ้า
2. การตกแต่งโดยใช้สารที่ใช้ฆ่าแมลง
3. ปรับสภาพโมเลกุลของเส้นใยให้แมลงกินไม่ได้

2.2.2.10 การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันจุลินทรีย์ (Antimicrobial finishes)

เป็นการตกแต่งสิ่งทอเพื่อป้องกันจุลินทรีย์ทำลายมีมานานแล้ว ก่อนสีพื้นปีมาแล้วเพื่อใช้ป้องกันกลิ่นกับผ้าได้มีการพัฒนาขึ้นในระยะหลัง ทั้งนี้เพราะได้ที่ใช้เส้นใยประดิษฐ์เพิ่มมากขึ้นเส้นใยเหล่านี้ดูความชื้นได้ต่ำ เมื่อสัมผัสกับเหงื่อโคลสิ่งสกปรก จึงจึงไม่ดูดซับไว้ในเส้นใย แต่จะแทรกอยู่ระหว่างเส้นใย เส้นด้าย

การตกแต่งสิ่งทอเพื่อป้องกันจุลินทรีย์จะทำเพื่อจุดประสงค์ 3 ประการ คือ

- เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค
- ป้องกันการเกิดกลิ่นจากเหงื่อและสิ่งสกปรก
- ป้องกันความเสียหายของผ้าโดยเฉพาะผ้าใยเซลลูโลส ซึ่งง่ายต่อการเกิด

เชื้อเห็ด รา และมีผลทำให้ผ้าผุพัง

2.3 การทดสอบสิ่งทอ

2.3.1 ความหมายของมาตรฐาน

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511(พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 2534: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า “มาตรฐาน” คือข้อกำหนดรายการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเกี่ยวกับ

1. จำพวก แบบ รูปร่าง มิติ การทำ เครื่องประกอบ คุณภาพ ชั้น ส่วนประกอบ ความสามารถ ความทนทาน ความปลอดภัยของผลิตอุตสาหกรรม
2. วิธีทำ วิธีออกแบบ วิธีเขียนรูป วิธีใช้ วัตถุที่จะนำมาทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและความปลอดภัยอันเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
3. จำพวก แบบ รูปร่าง มิติของหีบห่อหรือสิ่งบรรจุชนิดอื่นๆ รวมตลอดถึงการหีบห่อหรือสิ่งบรรจุชนิดอื่นๆ วิธีการบรรจุ หุ้มห่อ หรือผูกมัด และวัตถุที่ใช้ในการนั้นด้วย
4. วิธีทดลอง วิธีวิเคราะห์ วิธีเปรียบเทียบ วิธีตรวจ วิธีทดสอบ และวิธีชั่ง ตวง วัด อันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
5. คำเฉพาะ คำย่อ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย สี เลขหมาย และหน่วยที่ใช้ในทางวิชาการ อันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
6. ข้อกำหนดรายการอย่างอื่นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตามที่รัฐมนตรีประกาศหรือตามพระราชกฤษฎีกา

สถาบันมาตรฐานแห่งชาติของประเทศไทยหรือสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ให้ความหมายของคำว่ามาตรฐาน (Standard) ว่าหมายถึง “ข้อกำหนดทางวิชาการที่ปรากฏในรูปของเอกสารต่างๆ วัตถุที่แพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป (สาธารณชน) ซึ่งกำหนดขึ้นโดยร่วมมือ ความยินยอม หรือการยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียร่วมกัน เป็นผลมาจากการประชุมพิจารณาร่วมกัน โดยใช้วิชาการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการกำหนด โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมร่วมกัน และผลนั้นได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการมาตรฐานนั้น” (สถาบันมาตรฐานแห่งชาติ. ม.ป.ป.: 11)

2.3.2 ความสำคัญของมาตรฐานต่อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอ

มาตรฐานมีความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอ 2 แนวทาง คือ

1) เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ให้ได้รับประโยชน์ต่อไปนี้

- ได้รับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับราคาที่กำหนด
- สามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้โดยสะดวก ประหยัดเงินและเวลา และมีความมั่นใจ

ว่าได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

- ได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการดูแลรักษาผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีอายุการใช้งานนาน

2) เพื่อส่งเสริมการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

- เกิดการขยายตัวทางอุตสาหกรรม เพราะมีมาตรฐานเป็นหลักยึดถือในการผลิต

สินค้าที่มีคุณภาพ

- เกิดการแข่งขันการผลิต ผู้ผลิตจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีขึ้นเรื่อยๆ

- ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่เชื่อถือได้รับการยอมรับทั้งตลาดในประเทศและตลาด

ต่างประเทศ

- ทำให้การตกลงซื้อขายทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดนอกประเทศทำได้

สะดวก

2.3.3 ระดับมาตรฐาน

ระดับมาตรฐานมีหลายระดับ ซึ่งแยกออกได้เป็น 4 ระดับ (Smith, B.F. and Ira Block. 1982: 239-409) ดังนี้

2.3.3.1 มาตรฐานระดับบริษัท (Company standards) เป็นมาตรฐานที่เกิดจากการกำหนดของผู้ผลิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิต การซื้อขาย

2.3.3.2 มาตรฐานระดับสมาคม (Association standards) เป็นมาตรฐานที่เกิดจากกลุ่มบุคคลหรือสมาคมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกัน ร่วมกันสร้างมาตรฐานขึ้น เช่น American Association of Textile Chemists and Colourists (AATCC) ของสหรัฐอเมริกา และ The Society of Dyers and Colourists (SDS) ของอังกฤษ

2.3.3.3 มาตรฐานระดับประเทศ (National standards) เป็นมาตรฐานที่ได้จากการประชุมหารือเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายในระดับประเทศ และจะต้องมีกฎหมายรับรอง เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น Japanese Industrial Standard (JIS) หรือของอังกฤษ British Standards (BS) หรือสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ของประเทศไทย

2.3.3.4 มาตรฐานระดับระหว่างประเทศ (International standards) เป็นมาตรฐานที่ได้จากการร่วมพิจารณากำหนดมาตรฐานของประเทศต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานทั่วไปในการซื้อขายระหว่างประเทศเช่นมาตรฐานระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization ISO)

2.3.4 ประเภทของมาตรฐาน

ประเภทของมาตรฐาน แบ่งได้ 2 แบบ ตามลักษณะการนำไปใช้

1. มาตรฐานตามข้อตกลงของผู้ใช้ (Voluntary standard) เป็นมาตรฐานที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นข้อยึดถือระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ขาย มาตรฐานนี้ปรับเปลี่ยนได้ตามข้อตกลงของผู้เกี่ยวข้อง ตัวอย่างสถาบันมาตรฐานของอเมริกา (The American National Standards Institute-ANSI) จะทำหน้าที่นำผู้ผลิตและผู้บริโภคซึ่งอยู่ในรูปองค์การมาตรฐานต่างๆ มาร่วมกันกำหนดมาตรฐานของอเมริกาขึ้นใช้ ANSI จะมีหน่วยงานหรือสมาคมที่ทำหน้าที่กำหนดวิธีทดสอบมาตรฐานด้านต่างๆ เช่น สมาคมที่กำหนดวิธีทดสอบมาตรฐานของวัสดุที่เรียกว่า The American Society for Testing Material-ASTM ซึ่ง ASTM จะมีกรรมการทำงานเฉพาะชนิดของวัสดุ เช่น ในด้านสิ่งทอ จะมีกรรมการ ASTM committee D-13 ทำหน้าที่กำหนดวิธีทดสอบมาตรฐานของสิ่งทอ และกรรมการ ASTM committee F-15 ทำหน้าที่กำหนดวิธีทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำเร็จรูป

2. มาตรฐานที่กำหนดโดยรัฐบาล (Mandatory standard) เป็นมาตรฐานที่กำหนดเป็นพระราชบัญญัติควบคุมการผลิตสิ่งทอมาตรฐานนี้จะต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ผลิตทุกกลุ่มเปลี่ยนแปลงไม่ได้ นอกจากรัฐบาลตัวอย่างมาตรฐานสิ่งทอของสหรัฐอเมริกาที่กำหนดเป็นพระราชบัญญัติ ได้แก่ พระราชบัญญัติป้ายผลิตภัณฑ์ขนสัตว์ (Wool Products Labelling Act) พระราชบัญญัติจำแนกชนิดผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอ (Textile Fiber Products Identification Act) พระราชบัญญัติผ้าที่ติดไฟ (Flammable Fabric Act) สำหรับประเทศไทยมีพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มาตรา 5 ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกระทรวงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอไว้หลายเรื่อง เช่น มอก. 121 เล่มที่ 1- เล่มที่ 25 เป็นมาตรฐานเรื่องวิธีการทดสอบสิ่งทอในด้านต่าง ๆ มอก.179 เป็นมาตรฐาน เรื่องผ้าไหมไทย, มอก.740 เป็นมาตรฐานเรื่องสีย้อม:สีรีแอคทีฟ และ มอก. 766 เป็นมาตรฐาน เรื่องสัญลักษณ์การซักรีดผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นต้น

ความสำคัญของการมีมาตรฐานในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทำให้การผลิตสิ่งทอทุกกระบวนการ ตั้งแต่การผลิตโพลีเมอร์ เส้นใย เส้นด้าย ผ้าผืน การตกแต่งสำเร็จ ไปจนถึงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป จำเป็นต้องมีการควบคุมคุณภาพทั้งในระหว่างขั้นตอนของแต่ละกระบวนการ และขั้นสุดท้ายของผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ใช้เป็นหลักในการผลิต วิธีการที่ควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานก็คือ การทดสอบ ซึ่งจะต้องทำเพื่อตรวจสอบสภาพวัตถุดิบ สภาพสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในระหว่างกระบวนการผลิต หรือสินค้าที่ได้จากการผลิตแต่ละขั้นตอน ในระหว่างการผลิตการทดสอบทำได้ทุกขั้นตอน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนนั้น ๆ หากเกิดความผิดพลาดในขั้นตอนใด

ก็สามารถแก้ไขปัญหาดังตรงจุดนั้นได้ การทดสอบมีหลายวิธีการ จะใช้วิธีใดก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตสิ่งทอ การทดสอบจะต้องทำงานในขอบเขตที่มีมาตรฐานเป็นหลักในการปฏิบัติ ส่วนจะใช้มาตรฐานของสมาคมใด ของหน่วยงานไหนก็เป็นข้อตกลงระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า

การทดสอบสิ่งทอมาตรฐานใดๆ ก็ตาม ควรมีลักษณะที่ลักษณะที่ทำให้ง่ายให้ความแม่นยำสูงทำซ้ำได้และมีสถานะการทดสอบใกล้เคียงกับการใช้งานจริง การทดสอบสิ่งทอซึ่งเป็นมาตรฐานจำเป็นต้องมีองค์ประกอบต่อไปนี้

- ห้องปฏิบัติการทดสอบที่เป็นมาตรฐาน
- เครื่องทดสอบ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ
- วิธีการทดสอบที่เป็นมาตรฐาน
- ผู้ปฏิบัติการในห้องทดสอบ

2.3.5 ห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน

ห้องปฏิบัติการทดสอบจะต้องมีขีดความสามารถทางวิชาการ และระบุคุณภาพการทดสอบที่มาตรฐาน สำหรับในประเทศไทย ห้องปฏิบัติการทดสอบสิ่งทอของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นห้องปฏิบัติการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใช้ทดสอบสิ่งทอเพื่อจะรับรองคุณภาพมาตรฐาน สำหรับห้องปฏิบัติการทดสอบของโรงงานผู้ผลิตหรือของเอกชนจะถือได้ว่ามีมาตรฐานต้องได้รับการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรมเสียก่อน ห้องปฏิบัติการทดสอบสิ่งทอ (สิงห์น้อย บุญรักษ์. 2535: 99)

2.3.5.1 ห้องควบคุมสภาวะ (Conditioning room) เป็นห้องที่ต้องควบคุมอุณหภูมิและความชื้นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน ISO และ BS จะต้องควบคุมให้มีความชื้นสัมพัทธ์ $65 \pm 2\%$ และมีอุณหภูมิ $27 \pm 2 \text{ }^{\circ}\text{C}$ ห้องควบคุมสภาวะจะให้เป็นห้องทดลองเพื่อวิเคราะห์เส้นใยทดสอบผ้าในเรื่องโครงสร้าง ความหนา น้ำหนัก เบอร์ด้าย ความเหนียว ความทนต่อการขัดถูการหดภายหลังการซัก และคุณสมบัติกายภาพอื่นๆ

2.3.5.2 ห้องทดสอบทางเคมี ใช้สำหรับงานทั่วไปทางเคมี เช่น การทดสอบการย้อมสี การตกแต่งสำเร็จการวิเคราะห์หาปริมาณเส้นใยภายในห้องควรมีตู้ดูดควันและจัดให้มีลักษณะเฉพาะสำหรับการทดสอบทางเคมี

2.3.5.3 ห้องทดสอบอื่นๆ เช่น ห้องมืด เพื่อทดสอบการเปลี่ยนแปลงระดับสีห้องซักผ้า เพื่อทดสอบความคงตัวของผ้า หรือความคงทนของสีต่อการซัก หรือห้องทดสอบการทนไฟของผ้า

2.3.6 เครื่องทดสอบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

เครื่องทดสอบและอุปกรณ์จะทำหน้าที่สำหรับสำหรับตรวจวัดและทดสอบ จะต้องเลือกใช้ชนิดตามทีระบุไว้ในมาตรฐาน และต้องมีความแม่นยำและเที่ยงตรง สามารถสอบเทียบให้มีค่าความสัมพันธ์กับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ การเลือก การใช้ และการดูแลรักษาเครื่องทดสอบจึงเป็นสิ่งสำคัญ

2.3.7 วิธีการทดสอบที่เป็นมาตรฐาน

การทดสอบในแต่ละครั้งจะต้องเลือกใช้วิธีการทดสอบที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในวิธีทดสอบมาตรฐาน (วิธีทดสอบสิ่งทอ 2524: 1-6) จะมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

- จุดประสงค์และขอบข่าย
- บทนิยาม
- เครื่องทดสอบ
- การชักตัวอย่าง การเลือก และจำนวนชิ้นทดสอบ
- การปรับภาวะขั้นต้นและการปรับภาวะขณะทดสอบ
- การทดสอบ
- การคำนวณ
- การรายงานผล

การทดสอบจะต้องทำตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการทดสอบมาตรฐานที่ใช้ การแสดงมาตรฐานจะต้องอ้างอิงถึงวิธีการทดสอบที่ใช้ เช่น อ้างอิงถึงวิธีการทดสอบของ AATCC ควรระบุชื่อของวิธีทดสอบนั้นว่าเป็นวิธีใด เช่น AATCC Test Method 93-1978 หรืออ้างอิงถึงวิธีของ ASTM ก็ระบุลงไปว่าเป็นวิธีใด เช่น ASTM D 1682-Grab Method เป็นต้น

2.3.8 ผู้ปฏิบัติการในห้องทดสอบ

จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถความชำนาญในงานที่รับผิดชอบและเป็นผู้ที่มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานที่ต้องการความเที่ยง ความถูกต้อง และรายงานความจริงทุกประการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มณฑา, 2541: หน้า 275-280)

2.4 รูปแบบของเสื้อผ้าสตรีมุสลิม

การศึกษาในรูปแบบแฟชั่นในชุดต่างๆ ของสตรี บรูซ ทารกเด็กเล็ก วัยรุ่น ชุดแต่งงาน และอุปกรณ์ตกแต่งร่างกายของมุสลิม โดยการศึกษาข้อมูลแฟชั่นชุดกลางวัน ชุดทำงาน ชุดแต่งงาน ชุดนอน ชุดกีฬาของสตรี บรูซ เด็กทารก เด็กเล็ก เด็กวัยรุ่น และอุปกรณ์ตกแต่งร่างกายต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์และสื่อต่างๆ และการสัมภาษณ์จากผู้ผลิตเสื้อผ้ามุสลิมสามารถแบ่งรูปแบบแฟชั่นออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.4.1 เสื้อผ้าสตรี

แฟชั่นเสื้อผ้าของสตรีมุสลิมมีมากมายหลายรูปแบบ โดยรูปแบบเสื้อผ้าส่วนใหญ่จะแบ่งตามโอกาสการสวมใส่ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 5 โอกาส ดังนี้

2.4.1.1 ชุดกลางวันสตรี รูปแบบชุดกลางวันของสตรีมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างพอดีตัวและโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงพอดีตัวและหลวม เป็นเสื้อตัวยาว มีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ มีความเรียบง่ายในตัว ด้านสีสันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel และสีสดใส ขึ้นอยู่กับโอกาสเสื้อผ้าที่ใช้ในการสวมใส่ และผ้าคลุมผมเข้าชุดกัน ส่วนในด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น และความเงางาม ลวดลายลายธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ และเกาหลี

ภาพที่ 2.5 ชุดกลางวันสตรี

ที่มา: <http://islamhouse.muslimthaipost.com>

2.4.1.2 ชุดทำงานสตรี รูปแบบเสื้อผ้าชุดทำงานของสตรีมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างพอดีตัวนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงพอดีตัว เข้ารูปเล็กน้อย เป็นเสื้อมีปก แขนยาว เพื่อปกปิดร่างกาย ในด้านสีสันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel ในด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น และความเงางาม

ภาพที่ 2.6 ชุดทำงานสตรี

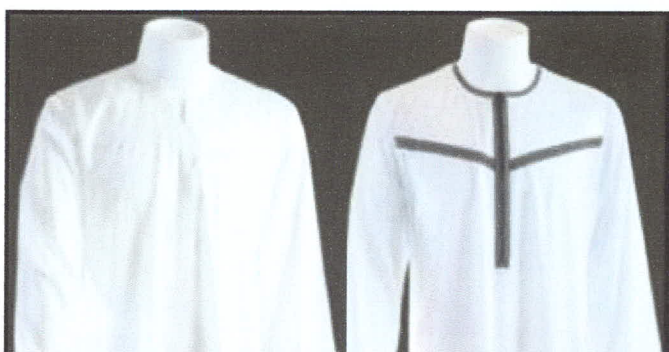
2.4.1.3 ชุดแต่งงานสตรี ชุดแต่งงานสตรีมุสลิมส่วนใหญ่ถือเป็นเสื้อผ้าที่มีความพิเศษในวันพิเศษที่สุดของสตรี ซึ่งเน้นชุดที่มีตัวเสื้อโครงสร้างเข้ารูป และกระโปรงบาน พองฟู มีทั้งเสื้อมีคอและมีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้เช่นกัน มีความสวยงามหรูหรา นิยมผ้าลูกไม้สีขาว ทั้งลูกไม้ฝืน ลูกไม้ริ้วและลูกไม้ดอก นิยมสีขาว และนิยมการตกแต่งด้วยผ้าคลุมผมที่มีสีและการตกแต่งที่เหมือนกัน ปักด้วยมุกหรือเลื่อม จะช่วยเพิ่มจุดเด่นความเงางามและสวยงาม อ่อนหวานให้กับชุดเจ้าสาวมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.7 ชุดแต่งงานสตรีมุสลิม

ที่มา: <http://woman.kapook.com>

2.4.1.4 ชุดกีฬาสตรี ชุดกีฬาสตรีมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีหลวม มีทั้งเสื้อมีคอและมีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ มีความเรียบง่าย ในด้านผิวสัมผัส นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม สามารถยืดหยุ่นได้ดี ด้านสีสันเสื้อผ้า นิยมสีขาว และนิยมการตกแต่งด้วยการปักผ้า สีตัดกัน เพื่อเพิ่มจุดเด่นความทะมัดทะแมงให้กับเสื้อผ้าชุดกีฬาสตรี

ภาพที่ 2.8 ชุดกีฬาสตรี

2.4.1.5 ชุดนอนสตรี รูปแบบเสื้อผ้าชุดนอนของสตรีมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงหลวม รูปแบบเรียบง่าย เป็นเสื้อคอกลม ไม่มีปก แขนยาว เพื่อความสบายในเวลากลางคืน ด้านสีสันเสื้อผ้า มีทั้งสี Pastel ในด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น และความเงางาม

ภาพที่ 2.9 ชุดนอนสตรี

2.4.2 เสื้อผ้าบุรุษ

แฟชั่นเสื้อผ้าของบุรุษ มีมากมายหลายรูปแบบเช่นกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดของรูปแบบแล้ว ไม่ว่าจะป็นรูปทรง สีสัน และเนื้อผ้า ก็มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงของรูปทรง สีสัน และเนื้อผ้าน้อยกว่าเสื้อผ้าสตรี โดยรูปแบบเสื้อผ้าส่วนใหญ่สามารถแบ่งตามโอกาสการสวมใส่ได้ 5 โอกาสเช่นกัน ดังนี้คือ

2.4.2.1 ชุดกลางวันบุรุษ รูปแบบชุดกลางวันของบุรุษมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่ได้ป-บุรุษ แขนยาว มีฮู้ด ฝ่าหน้า ติดกระดุม สีขาว หรือ สี pastel เน้นความเรียบง่าย

ภาพที่ 2.10 ชุดกลางวันบุรุษ
ที่มา:

2.4.2.2 ชุดทำงานบุรุษ รูปแบบเสื้อผ้าชุดทำงานของบุรุษมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงหลวม เป็นเสื้อมีปก แขนยาว เพื่อปกปิดร่างกาย ในด้านสีสันเสื้อผ้า สี pastel ในด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า บุรุษมุสลิมนิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น

ภาพที่ 2.11 ชุดทำงานบุรุษ

2.4.2.3 ชุดแต่งงานบุรุษ ชุดแต่งงานบุรุษมุสลิม ส่วนใหญ่ถือเป็นเสื้อผ้าที่มีความพิเศษในวันพิเศษที่สุด ซึ่งเน้นชุดที่มีตัวเสื้อโครงสร้างพอดีตัว มีทั้งเสื้อมีคอและมีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้เช่นกัน มีความสวยงามหรูหรา นิยมตัดเย็บด้วยผ้าที่เข้าชุดกับชุดเจ้าสาว ช่วยเพิ่มจุดเด่นความงามและสวยงามให้กับคู่บ่าวสาวมากยิ่งขึ้น

2.4.2.4 ชุดกีฬาบุรุษ ชุดกีฬาบุรุษมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีหลวม มีทั้งเสื้อมีคอและไม่มีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ มีความเรียบง่าย ในด้านผิวสัมผัส นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม สามารถยืดหยุ่นได้ดี ด้านสีสันทันเสื้อผ้า นิยมสีขาว และตกแต่งด้วยการปักผ้า สีตัดกัน เพื่อเพิ่มจุดเด่นความทะมัดทะแมงให้กับเสื้อผ้าชุดกีฬา

2.4.2.5 ชุดนอนบุรุษ รูปแบบเสื้อผ้าชุดนอนของบุรุษมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงหลวม รูปแบบเรียบง่าย เป็นเสื้อคอกลม ผ่าหน้า ไม่มีปก แขนยาว เพื่อความสบายในเวลากลางคืน ด้านสีสันทันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel

2.4.3 เสื้อผ้าเด็ก

แฟชั่นเสื้อผ้าของเด็ก เป็นแฟชั่นที่มีมากมายเช่นกัน เนื่องจากช่วงอายุของเด็กเป็นช่วงระยะเวลาที่กำลังมีการเจริญเติบโต ร่างกายปรับเปลี่ยนขนาดอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องจากเด็กคือ หัวใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง ดังนั้น ผู้ผลิตจึงให้ความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแฟชั่นเสื้อผ้าเด็ก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยรูปแบบเสื้อผ้าส่วนใหญ่จะแบ่งตามโอกาสการสวมใส่ของเด็กในแต่ละวัยได้เป็น 3 โอกาส ดังนี้

2.4.3.1 ชุดกลางวันเด็ก รูปแบบชุดกลางวันของเด็กมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างพอดีตัวและโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงพอดีตัวและหลวม เป็นเสื้อตัวยาว มีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ มีความเรียบง่ายในตัว ด้านสีสันทันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel และสีสดใส ขึ้นอยู่กับโอกาสเสื้อผ้าที่ใช้ในการสวมใส่ และผ้าคลุมผมเข้าชุดกัน ส่วนในด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น และความเงางาม ลวดลายลายธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ และเก๋าวลีย์

ภาพที่ 2.12 ชุดกลางวันเด็ก

2.4.3.2 ชุดกีฬาเด็ก ชุดกีฬาเด็กมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างโครงสร้างหลวม มีความเรียบง่าย ในด้านผิวสัมผัส นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม สามารถยืดหยุ่นได้ดี ด้านสีสันทันเสื้อผ้า นิยมสีสดใสกว่าวัยอื่น ๆ หรือสีตัดกัน เพื่อเพิ่มจุดเด่นความทะมัดทะแมงให้กับเสื้อผ้าชุดกีฬา

2.4.3.3 ชุดนอนเด็ก รูปแบบเสื้อผ้าชุดนอนของเด็กมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงหลวม รูปแบบเรียบง่าย เป็นเสื้อคอกลม มีทั้งเสื้อมีปกและไม่มีปก แขนยาว เพื่อความสบายในเวลากลางคืน ด้านสีสันทันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel และสีสดใส ด้านผิวสัมผัสและลวดลายผ้า นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม

2.4.4 เสื้อผ้าวัยรุ่น

แฟชั่นเสื้อผ้าของวัยรุ่น เป็นแฟชั่นที่มีมากมาย เนื่องจากเป็นวัยที่มีความต้องการสวมใส่เสื้อผ้าเพื่อดึงดูดเพศตรงข้ามมากที่สุด และเป็นวัยที่กำลังมีการเจริญเติบโต ร่างกายปรับเปลี่ยนขนาดอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ผลิตต้องให้ความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแฟชั่นเสื้อผ้าวัยรุ่น ดังนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบเสื้อผ้าวัยรุ่น สามารถแบ่งตามโอกาสการสวมใส่ได้ 3 โอกาส ดังนี้

2.4.4.1 ชุดกลางวันวัยรุ่น รูปแบบชุดกลางวันของวัยรุ่นมุสลิมส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างพอดีตัวและโครงสร้างหลวม นิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปทรงพอดีตัวและหลวม เป็นเสื้อตัวยาว มีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ ด้านสีสันทันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel และสีสดใส ขึ้นอยู่กับโอกาสเสื้อผ้าที่ใช้สวมใส่ และผ้าคลุมผมเข้าชุดกัน นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม ลื่น และความเงางาม ลวดลายลายธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ และเกอวัลย์

ภาพที่ 2.13 ชุดกลางวันวัยรุ่น

2.4.4.2 ชุดกีฬาวัยรุ่น ชุดกีฬาวัยรุ่นมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้ามีโครงสร้างโครงสร้างหลวม มีทั้งเสื้อมีคอและไม่มีปก แขนยาว เพื่อสามารถปกปิดร่างกายได้ นิยมผ้าที่มีผิวสัมผัสนุ่ม สามารถยืดหยุ่นได้ดี นิยมสีขาว และสีสดใส ช่วยเพิ่มจุดเด่นความทะมัดทะแมงให้กับเสื้อผ้าชุดกีฬาวัยรุ่น

2.4.4.3 ชุดนอนวัยรุ่น รูปแบบเสื้อผ้าชุดนอนของวัยรุ่นมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าที่มีโครงสร้างหลวม รูปแบบเรียบง่าย เป็นเสื้อคอกลม ไม่มีปก แขนยาว เพื่อความสบายในเวลากลางคืน ด้านสีสันทันเสื้อผ้า มีทั้งสี pastel และผิวสัมผัสผ้าที่มีความนุ่มนวล สวมใส่สบายในเวลากลางคืน

2.4.5 อุปกรณ์ตกแต่งร่างกาย

อุปกรณ์ตกแต่งร่างกายส่วนใหญ่จะเป็นของสตรี ได้แก่ ผ้าคลุมผมฮิญาบ หรือที่เรียกว่า Hijab เข็มกลัดรูปแบบต่าง ๆ ที่มีรูปแบบสวยงาม สีสันสดใส

ภาพที่ 2.14 อุปกรณ์ตกแต่งร่างกาย

2.4.6 แฟชั่นของประชากรมุสลิมในประเทศของคนระดับสูงและกลาง

การศึกษาธรรมเนียมด้านแฟชั่นของประชากรในประเทศของชาวมุสลิมระดับสูง และระดับกลางโดยการสัมภาษณ์และพิจารณาจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสัมภาษณ์โรงงานผลิตเสื้อผ้า สำหรับชาวมุสลิม รวมทั้งศึกษารูปแบบกำหนดมาตรฐาน Local size ในแต่ละประเทศ ได้ดังนี้

2.4.6.1 รูปแบบแฟชั่นของสตรีมุสลิมระดับกลาง

ภาพที่ 2.15 รูปแบบแฟชั่นของสตรีมุสลิมระดับกลาง

2.4.6.2 รูปแบบแฟชั่นของสตรีมุสลิมระดับสูง

แฟชั่นเสื้อผ้าสตรีมุสลิมระดับสูง มีความสวยงามตั้งแต่โครงสร้างเสื้อผ้าที่มีรูปแบบพิเศษ รูปทรงเข้ารูป ปลายบาน มีปกเสื้อ เพื่อปกปิดร่างกาย คงเปิดเพียงบริเวณใบหน้า เน้นการปักตกแต่งผ้าให้เกิดลวดลาย และยังคงลวดลายธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 2.16 รูปแบบแฟชั่นของสตรีมุสลิมระดับสูง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัจฉราพรรณ ตั้งจาดุรโสภณ และจอมภัก จันทะคัต (2548: บทคัดย่อ) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในการซื้อผ้าไหม ในจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชากรในเขตจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดละ 100 คน จำนวนรวม 400 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ผลจากการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมของกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อผ้าไหมโทนสีดา สีน้ำตาล และสีน้ำตาลทอง ลวดลายที่นิยมซื้อมากที่สุด คือ ลายหางกระรอก กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการซื้อเพื่อให้เพื่อน เหตุผลที่ซื้อเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความหรูหรา โดยเลือกซื้อผ้าไหมจากงานจัดแสดงสินค้าต่าง ๆ เพราะราคาถูกกว่าแหล่งอื่น ผ้าไหมที่ได้รับการนิยมในการซื้อมากที่สุด คือ ผ้าไหมของจังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าไหมครั้งละประมาณระหว่าง 1,001-1,500 บาท และชำระเงินด้วยเงินสด ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างรับทราบข้อมูลในการซื้อผ้าไหมจากงานแสดงสินค้า

ปราณี รัตนวลิตโรจน์ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การตกแต่งผ้าฝ้ายด้วยกรดซัลฟิวริก พบว่าการตกแต่งผ้าฝ้ายให้มีสมบัติกันยับนั้นสามารถทำได้โดยการใช้กรดซัลฟิวริกทำหน้าที่เป็นสารตกแต่งสำเร็จแบบปราศจากฟอร์แมลดีไฮด์ ร่วมกับการเลือกใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่เหมาะสมโดยวิธี อัดน้ำยา-ทำให้แห้งอบผนึก ซึ่งในจำนวนของตัวเร่งปฏิกิริยาประเภทเกลือโลหะอัลคาไลของกรดอนินทรีย์ที่มีฟอสฟอรัสเป็นองค์ประกอบอยู่ด้วยนั้น โซเดียมไฮโปฟอสไฟต์ได้ให้สมบัติของผ้าภายหลังการตกแต่งที่น่าพอใจและยังพบว่าโมโนโซเดียมฟอสเฟตเป็นสารเร่งปฏิกิริยาอีกตัวหนึ่งที่สามารถใช้กับโซเดียมไฮโปฟอสไฟต์ซึ่งมีราคาแพงกว่า โดยสามารถลดปริมาณการใช้ไฮโปฟอสไฟต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ้าที่ผ่านการตกแต่งโดยใช้กรดซัลฟิวริกที่ความเข้มข้นร้อยละ 7 ด้วยอัตราส่วนโมลระหว่างกรดซัลฟิวริกและไฮโปฟอสไฟต์เท่ากับ 1:2 และอบผนึกที่อุณหภูมิ 160 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 90 วินาที จะให้ผลขององศาการคืนตัวต่อรอยยับดีขึ้นถึงร้อยละ 46 โดยความยาวของผืนผ้ายังไม่ลดลงแต่อย่างใดและผ้ายังคงมีความแข็งแรงอยู่ร้อยละ 69.4 ซึ่งสูงกว่าผลที่ได้จากการตกแต่งด้วยสารชนิดเดิมที่มีฟอร์แมลดีไฮด์เป็นองค์ประกอบ อย่างไรก็ตามการใช้อุณหภูมิและเวลาในการอบผนึกเพิ่มขึ้นนั้นจะมีผลทำให้ความแข็งแรงของผืนผ้าลดลงตามไปด้วย ส่วนการเกิดหมู่เอสเทอร์ในผืนผ้าที่ผ่านการตกแต่งนั้นสามารถวิเคราะห์ได้โดยเทคนิคอินฟราเรดสเปกโทรสโกปี

วรรณภา วีระภักดี และคณะ (2549: บทคัดย่อ) ดำเนินการพัฒนาระบบการผลิตผ้าไหมหัตถกรรมให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม เพื่อให้ได้เนื้อผ้าที่ นุ่มพลิ้วสามารถใช้เป็นเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันได้สบายและซักได้ง่าย ที่ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์ และสถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ เมื่อเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม 2549 โดยใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน (พันธุ์สำโรงนางน้อย) และพันธุ์ไทยลูกผสม (พันธุ์อุบลราชธานี 60 – 35) แบ่งขนาดเส้นไหมเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่มีขนาด 150/200 ดีเนียร์ และกลุ่มที่มีขนาด 130/150 ดีเนียร์ ในแต่ละกลุ่มขนาดเส้นดไหมได้แยกเป็น 2 พวกคือ พวกเส้นเรียบจะใช้เป็นเส้นยืน และพวกเส้นหยาบจะใช้เป็นเส้นพุ่ง และได้นำเส้นไหมไปตีเกลียว พบว่า เส้นไหมพันธุ์อุบลราชธานี 60 – 35 ตีได้จำนวนเกลียวที่ 327 เกลียวต่อเมตร และเส้นไหมพันธุ์สำโรงนางน้อย ตีได้จำนวนเกลียว 420 เกลียวต่อเมตร ในการทอผ้าฝีมเบอร์ 150/200 ดีเนียร์ เป็นเส้นยืนและเส้นพุ่ง เปรียบเทียบเนื้อผ้าที่ทอได้หลังจากการซักล้างด้วยผงซักฟอก และต้มฟอกด้วยน้ำสบู่ซันไลต์ พบว่าผ้าไหมที่ทอด้วยโครงสร้างฝีมเบอร์ 160 ที่ใช้ไหมพันธุ์อุบลราชธานี 60 – 35 เป็นเส้นยืนและเส้นพุ่ง ได้เนื้อผ้ามีความนุ่มตามธรรมชาติผิวสัมผัสหยาบและนุ่มพลิ้ว ในขณะที่ผ้าที่ทอด้วยโครงสร้างฝีมเบอร์ 160 ที่ใช้ไหมพันธุ์สำโรงนางน้อย เป็นทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง ได้เนื้อผ้ามีความนุ่มตามธรรมชาติ ผิวสัมผัสนุ่มพลิ้วและมีแรงสปริง และเมื่อเปลี่ยนมาใช้เส้นไหมพันธุ์สำโรงนางน้อยเป็นเส้นด้ายพุ่งในโครงสร้างฝีมเบอร์ 160 พบว่าผ้าไหมที่ทอได้มีความนุ่มตามธรรมชาติ ผิวสัมผัสหยาบและนุ่มพลิ้วเช่นเดียวกันกับผ้าไหมที่ทอด้วยโครงสร้างฝีมเบอร์ 180 ที่เปลี่ยนมาใช้เส้นไหมพันธุ์อุบลราชธานี 60 – 35 เป็นเส้นพุ่ง

พรศรี คำดี (2553: บทคัดย่อ) การสืบสานและการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของเทศบาลตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษารวบรวมความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าไหมพุมเรียงเพื่อศึกษาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าไหมพุมเรียง และศึกษาวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหม โดยศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและปราชญ์ชาวบ้าน พบว่าการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมีวิธีการถ่ายทอดได้หลายทาง เช่นการบอกเล่าด้วยวาจา การสาธิตปฏิบัติจริง การถ่ายทอดโดยใช้สื่อต่างๆ การแสดงพื้นบ้าน และการถ่ายทอดโดยวิธีบันทึกความรู้เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนในด้านของแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าไหมพุมเรียงผู้วิจัยแนะนำในเรื่องของการส่งเสริมการฝึกอบรมผู้ผลิตให้มีความรู้ทักษะในด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า การศึกษาดูงานในกลุ่มธุรกิจ วิชากิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผ้าไหมพุมเรียง ตามงานที่มีการจัดแสดงสินค้า การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ต่างๆ และการเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมให้ได้การรับรองมาตรฐานในระดับห้าดาว เพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

สุนทรี สังข์อยู่ (2548: บทคัดย่อ) ทอรัถกถายไย ผ่านลายผ้าานาหมื่นศรี พบว่าโครงการแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาลายผ้าานาหมื่นศรี เกิดขึ้นเพราะกลุ่มทอผ้าานาหมื่นศรีประสบปัญหาขาดแคลนผ้าทอลายมรดก วัตถุประสงค์หลักมี 3 ประการ คือ 1.เพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของผ้าทอานาหมื่นศรี 2.เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์องค์ความรู้เรื่องผ้าานาหมื่นศรีไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น 3.เพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อการสืบทอดและพัฒนาอาชีพทอผ้าานาหมื่นศรีของตำบลนาหมื่นศรี อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุและผู้เชี่ยวชาญเรื่องทอผ้าศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาดูงานจากแหล่งหรือสถาบันที่รวบรวมเรื่องผ้า

พื้นบ้านภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าผ้าทอนาหมื่นศรีเป็นผ้าทอที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งสืบทอดต่อเนื่องมายาวนาน ทั้งด้านสี โครงสร้างของพื้นผ้า และลายผ้า และได้รวบรวมองค์ความรู้ด้านต่างๆ ได้แก่ ประวัติวัฒนธรรมการใช้ผ้า ชนิดของผ้า ลายผ้า ศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับการทอผ้า ขั้นตอนการทอผ้า ได้สรุปเป็นเอกสารและแปรเป็นสื่อนิทรรศการ เพื่อให้กลุ่มทอผ้าได้ใช้ประโยชน์ต่อไปในการศึกษาทำความเข้าใจ และเผยแพร่ต่อผู้อื่นได้ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยนำส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอลายมรดกไปใส่ไว้ในผ้าทอรุ่นใหม่เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของผ้าทอนาหมื่นศรี ผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย โดยภาพรวมบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถตอบคำถามหลักของการวิจัยได้ชัดเจน มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้มาประมวลเป็นระบบ ความคงอยู่ของมรดกลายผ้าที่จะสืบทอดต่อไปในผ้าทอรุ่นใหม่ และโครงการพิพิธภัณฑ์ผ้านาหมื่นศรีในอนาคต

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ และคณะ (2548: บทคัดย่อ) การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมวัตถุดิบของโครงการวิจัย คือเพื่อศึกษา 1) ศักยภาพการผลิต 2) คุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม และ 3) ผลของการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้การรับรองมาตรฐาน มก.-ธ.ก.ส. โดยมีกลุ่มผู้ผลิตที่เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเข้าร่วมโครงการจำนวน 6 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกจำนวนแตกต่างกัน กลุ่มใหญ่ที่สุดมีสมาชิก 116 คน ขณะที่กลุ่มเล็กที่สุดมีสมาชิกเพียง 17 คน ทุกกลุ่มมีศักยภาพด้านการทอผ้าไหมใกล้เคียงกัน และผลิตผ้าไหมที่มีรูปแบบและลวดลายคล้ายๆ กัน ด้านคุณภาพผ้าไหมพบว่า โดยทั่วไปมีคุณภาพค่อนข้างดี แต่มีความคงทนของสีต่อการซักยังไม่ดีพอ

หลังจากเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผ้าไหมเรื่อง 1) การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม 2) การย้อมสีไหมระดับชุมชน และ 3) การพัฒนาสถานที่ผลิต พบว่ากลุ่มผู้ผลิตสามารถผลิตผ้าไหมที่มีคุณภาพดีขึ้นและมีผ้าไหมที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มก.-ธ.ก.ส จำนวน 2 ชิ้น นอกจากนี้กลุ่มผู้ผลิตยังสามารถพัฒนาสถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะมากขึ้น

อ้อยทิพย์ เกตุเฒ (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทางกระรอกภูมิปัญญาการทอผ้าทางกระรอกใกล้สูญสิ้น ช่างทอผ้าส่วนใหญ่ไม่นิยมทอผ้าทางกระรอกเพราะผู้บริโภคไม่นิยม และการเตรียมเส้นทางกระรอกเพื่อทำเป็นเส้นพุ่งนั้น มีกรรมวิธีซับซ้อนจึงเหลือเพียงผู้เฒ่าผู้แก่ที่ยังทอผ้าทางกระรอกเพื่อไว้ใช้ในงานมงคลของครอบครัว คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาของการทอผ้าทางกระรอกที่สะท้อนถึงการเป็นผ้าอัตลักษณ์ของชาวโคราช จึงได้ทำโครงการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทางกระรอกขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทางกระรอก โดยนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้การย้อมสีธรรมชาติ การออกแบบลวดลายเพื่อให้ได้ผ้าที่มีคุณภาพ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทางกระรอกให้มีความหลากหลาย ขยายตลาดได้ 3) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนเป็นหลัก ทั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัย ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการทดลองทอผ้า พัฒนาผลิตภัณฑ์แบบต่างๆ ทดลองนำสู่ตลาดระดับบน โดยได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายฝ่าย

กนกวรรณ วิโรจน์ (2553: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นของสตรีมุสลิม ในเขต กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสตรีมุสลิมในเขต กรุงเทพมหานครที่ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ศึกษาด้านความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นของสตรีมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นของสตรีมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือสตรีมุสลิมที่ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นในเขตกรุงเทพมหานคร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 423 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติสหพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสตรีมุสลิมในเขต กรุงเทพมหานครที่ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 21–30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีสถานภาพโสดและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 15,000 บาท สตรีมุสลิมให้ความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดด้านผลิตภัณฑ์โดยรวม ด้านราคาโดยรวม ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโดยรวม และด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมจากการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ด้านพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นของสตรีมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร ประเภทเสื้อผ้าแฟชั่นที่ซื้อบ่อยที่สุด คือผ้าคลุมผม ตามลักษณะและวิธีการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ให้ความสำคัญในระดับมากกับคุณภาพและความทนทาน เนื้อผ้าสวมใส่สบาย ความประณีต รูปแบบที่หลากหลาย ด้านเหตุผลสำคัญที่เลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ให้ความสำคัญในระดับมากกับความชอบส่วนตัว มีรูปแบบใหม่จัดรายการลดราคา ด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ให้ความสำคัญในระดับปานกลางกับเพื่อน แฟน คนรัก ด้านแหล่งข้อมูลในการรับข่าวสารของเสื้อผ้าแฟชั่น ให้ความสำคัญในระดับปานกลางกับนิตยสาร โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สีที่ชอบซื้อมากที่สุด คือสีดำลวดลายเสื้อผ้าแฟชั่นที่เลือกซื้อ คือซื้อแบบไม่มีลวดลาย แหล่งที่ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นคือซื้อจากร้านจำหน่ายเสื้อผ้ามุสลิมโดยเฉพาะมูลค่าการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นต่อครั้ง มีมูลค่าการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นต่ำกว่าหรือเท่ากับ 500 บาทต่อครั้ง ปริมาณการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นมีปริมาณการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น 2 ชิ้นต่อครั้งและความถี่ในการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นมีความถี่ในการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น 2 ครั้งต่อเดือน และจากผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่าสตรีมุสลิมที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีการให้ความสำคัญต่อส่วนประสมการตลาดเสื้อผ้าแฟชั่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สตรีมุสลิมที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสำคัญของส่วนประสมการตลาดเสื้อผ้าแฟชั่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นของสตรีมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิยะดา ยืนตระกูล (2552: สรุป) อาจารย์หลักสูตรออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา ร่วมเป็นวิทยากร สอนผู้ประกอบการในการตัดเย็บเครื่องแต่งกายมุสลิม พร้อมแนะเทคนิคการทำแบบตัดและการตัดเย็บ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้และออกแบบให้เข้ากับ

แฟชั่นในยุคปัจจุบัน รวมทั้งเป็นการเพิ่มความหลากหลายในการสวมใส่เสื้อผ้าที่ไม่ซ้ำใคร โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

วิยะดา ยืนตระกูล อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ หลักสูตรออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา กล่าวว่าในภาคใต้มีชาวมุสลิมอยู่ถึง 5 จังหวัด ได้แก่ สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งอุตสาหกรรมผลิตเครื่องแต่งกายมุสลิมเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่รูปแบบของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยผู้นำของการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จะอยู่ในแถบประเทศยุโรป หรือในภูมิภาคเอเชียก็จะเป็นประเทศญี่ปุ่น หรือฮ่องกง ซึ่งประเทศเหล่านี้นับเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการขึ้นารูปแบบหรือกำหนดพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของหลายประเทศทั่วโลก โดยประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากแนวโน้มที่ถูกกำหนดขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแนวโน้มผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายมุสลิมโลกที่ทันสมัย จึงเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายมุสลิมของไทย

ในแต่ละปีผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายมุสลิม มูลค่าไม่ต่ำกว่า 126 ล้านบาท โดยที่ 80 เปอร์เซ็นต์มาเลเซียใช้ต่อยอดโดยให้คนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นผู้ตัดเย็บแล้วนำไปตีตรามาเลเซีย เพื่อส่งขายประเทศเพื่อนบ้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ปัญหาในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายมุสลิมยังมีอีกมากมายเช่น เครื่องจักรที่ล้าสมัยขาดแคลนบุคลากร แรงงานฝีมือและขาดการทำวิจัยและพัฒนาหรือการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านต้นทุนการผลิตและยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการทำตลาดเชิงรุก ไม่มีแบรนด์เนมเป็นของตนเอง และขาดการพัฒนาารูปแบบของสินค้า

วิยะดา ยืนตระกูล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา ได้เปิดหลักสูตรออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ เป็นที่แรกในภาคใต้และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี จากนักศึกษาที่สนใจเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าว รวมทั้งในการเรียนการสอน นักศึกษาสามารถปลดปล่อยและออกแบบตามแนวคิดของตนเองได้อย่างเต็มที่ เพราะเชื่อว่าการทำอะไรจากความคิดของตัวเอง ผลงานที่ได้รับก็จะออกมาสวยงามเสมอ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยฯ ได้รับความไว้วางใจจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ให้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการถ่ายทอดวิชาตัดเย็บ รวมทั้งแนะนำเทคนิคการออกแบบและการตัดเย็บต่างๆ ในโครงการพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายมุสลิม ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการตั้งแต่บุคลากรในการสอน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมฝึกอบรมได้มีความสะดวกสบายในการใช้สอยเครื่องมือ สำหรับเทคนิคในการตัดเย็บและการออกแบบนั้น การตัดเย็บเสื้อผ้าในเบื้องต้นจำเป็นจะต้องรู้จักวิธีการเลือกใช้การเก็บรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้เหมาะสมกับงาน รู้จักวิธีการเลือกผ้า การคำนวณผ้า และการกดรอยผ้า นอกจากนี้จะต้องรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งได้แก่ การวัดตัว การสร้างแบบ และแยกแบบ การคำนวณผ้าและเลือกผ้า การเตรียมผ้า การวางแบบตัด และการตัดผ้า การตรวจสอบคุณภาพและการแก้ไขจุดบกพร่องทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถตัดเย็บได้ถูกต้องตามขั้นตอน อันจะส่งผลให้ได้ผลงานที่ออกมาสวยงามและมีคุณภาพที่สำคัญในการออกแบบจะต้องมี

ความมั่นใจ ออกแบบจากความรู้สึกนึกคิดและเอกลักษณ์ของตนเอง สำหรับความแตกต่างก่อนและหลังจากถ่ายทอดความรู้ นั้น สิ่งเห็นได้ชัดเจน คือจากที่ผู้ประกอบการไม่มีแบบเป็นของตัวเอง ไม่มีไอเดียใหม่ๆ ในการออกแบบเสื้อผ้าให้เข้ากับยุคสมัยใหม่หรือเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ เพราะกลัวว่าหากตัดเย็บออกมาแล้วจะไม่เข้ากับความต้องการของตลาด จึงไม่มีใครกล้าเสี่ยง แต่เมื่อได้ลองตัดเย็บและออกมาในรูปแบบที่สวยงามและทันสมัย สร้างความพึงพอใจและเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก มีการนำผ้าพื้นเมือง ประกอบกับศิลปะทางภาคใต้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งหากนำไปจำหน่ายในต่างประเทศเชื่อได้ว่าได้รับความนิยมอย่างแน่นอน เพราะทางภาคใต้มีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นและสวยงามเมื่อนำไปถ่ายทอดผ่านผืนผ้าออกมาในรูปแบบต่างๆ ยิ่งสร้างความสะดุดตาให้กับผู้ที่พบเห็นมากยิ่งขึ้น การออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้า ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายของชาวมุสลิม หรือเครื่องแต่งกายของศาสนาใด หากออกแบบและตัดเย็บมาจากแนวคิดของตนเองดูกระแสดูความต้องการของสังคม เพื่อให้ทันกับยุคสมัยใหม่รับรองว่าจะได้ผลงานที่สวยงามและไม่ซ้ำใครอย่างแน่นอน หากสิ่งที่ทำทำออกมาจากใจย่อมได้รับผลงานที่ดีตามมาที่สำคัญยังเป็นการนำผ้าพื้นเมืองทางภาคใต้ไปเผยแพร่ให้กับต่างชาติได้เห็นอีกด้วย